

खतरका रोपनस गहि तुंगुल

टूडुस

बबलु तिर्की

संपादक

अंजनी कुमारी

सहसंपादक

मसातो कोबायाशि

तेतरू उराँव

2017

मानस प्रकाशन बेन्दोरा

बेन्दोरा (चैनपुर, गुमला)

Khattrkā Ropnas gahi Tuᅅgul (Poor Ropna's Dream)
by Bablu Tirkey

Editor: Anjani Kumari

Associate Editors: Masato Kobayashi and Tetrū Oraon

© Bablu Tirkey 2015

Tirkey, Bablu, 1980–2015

Khattrkā Ropnas gahi Tuᅅgul / Bablu Tirkey

v + 162pp

Bendora (Chainpur, Gumla): Manas Prakashan Bendora, 2017.

ISBN: 978-4-9906322-4-3

Fiction, Kurux language (Dravidian), India, Jharkhand

Publisher:

Manas Prakashan Bendora

S/O late Bablu Tirkey, Vill.+P.O. Bendora, P.S. Chainpur, Dist. Gumla

Jharkhand 835206 INDIA

Correspondence Address:

Anjani Kumari, c/o Ramkishun Oraon, Vill.+P.O.+P.S. Sisai, Dist. Gumla,

Jharkhand 835324 INDIA

Printed by:

k^hatrkā ropnas gahi tuṅgul

1. ropnā gar hī erpan ēroy holē ga laggī ka adin ewndā ullā tī mal baīkā ra'das hot'an. baīyos ekāse mesgā maīyā arigkay holē ga mesgā dim k^hatr'ō kālō bese laggī. ekā ortar argor ār gahi mesgā nū oṅṭā hū kōrod ka battā daw mallā, urmī ga xusskā eklā. arigkay holē mesgā rop'ō manō dim kālō. ḍhibā rahackā holē jun nēk^h'aim gustek bās xēdar darā battā c^hol'os pahē. battā ga eka'am bese jogār manō kālō bāsad mal xak^hr'ō holē xōxoṛ hū ga ra'ī. ād hū ga baṛiyar manī dim. partā nū xassā ēp xak^hr'ī dim. ēpan porxäckā xōxā hēc hēc baiyā ge ban'ō dim kālō. pahē kōrō? nē ci'ō ās ge. estek ondr'os partā kālos holē ga gāṭar ās gahi ṭoṅg'en baccor arā ḍhibā hū ne'or. estek jogārī nanos.

paddā tā mukkar gahi jāhaṛin ērā nī ek'am mētar tomban k^haṅḍḍiyar holē ga aulam mahlē nannā ullā ga paddā nū arbā nak^hnam hike. jock jock paddiyārin ga ambā ānā xandar māxā bārī tomban k^haṅḍḍā kālōr arā asanukum baklan c^holckā xōxā adin pok^hrā nū kitt'ā k^hatrī saj'ā ci'ā lagiyar. ropnas ge lūr rahackā holē jun ās annē nanos pahē. mukkar gahi kebnan sah'ā polnā tī ās erpā taṅghay nū punā korō ka kāṛ nan lad'ā pollā lagiyas. erpā collā tarā oṅṭā kaṭ^har mann ga ra'ī jun, ḍhibā ra'ō holē jun adin k^haṅḍḍar darā palkt'os pahē. mann ga nagdim bañcekī ra'ī. pahē kaṭ^har ga xaṅj'ā ga xaṅj'ī pahē ender ba'oy sannī num hurmī nidgī kālī. goṛ-nāx pañcē goṭaṅg ga bac^hr'ī pahē paṅjkan nē mōxor. pardī ga kohā-kohā pahē londad hū kohā-kohā kaṭ^har nū pañcē say ṭhū eklā. kaṭ^har gahi london ga ambā ānā ṭhūṅgrā bese kohā manī.

biṛā c^hiṭnā lahrā nū ga cēpad dikim mal possā. moxārō badālin ēroy holē ennē laggā lagiyā ka anb^haniyā cēpad bar'ō. badālī gahi murrnan ga ambā ānā xēxel dilkārnā bese laggā xaccā lagiyā. bijlī lawk'a taprem murrā lagiyā.

bāp rē, idnā tā oṛsgō gahi co'nā. goṭṭā patṛā tā tombā xoppā kiyyā ga mukkar gahi ninddkā. ekā xoppān ēroy ā xoppā heddem huḍḍ-huḍḍ t^haiyā nañjkā. ewndā oṛsgō hū xak^hr'ō. urmī aḍḍā ircā-ircā t^haiyā.

paddā b^hair nū laggī ropnā gar ormar tī mūnd^h newāin mancar. nāx pañcē ullā mūnd^h dim ga ār guyā j^harā onā lagiyār. ark^hī ga eṛpā tā kamckā dim rahcā kikā. j^harā tī eklā ga ennē mal ūnk^hor pahē xēl ḍambuwa hū ga xarxā lagiyā. k^hūrī eṛpā tā jock ālarin hū ga mēxnā manī dim. ōnd lap^h bese ga pettkam rahcar, newāin man'a k^hatrī oṇṭā kokron hū ga piṭkā rahcar, annum jun oṛsgon mesā nanar darā iritkā rahcar.

māxā bīrī tā oṇḍkā gahi daw mal laggā lagiyā ka ekāse, nannā ullā ga ropnas ender ge darā ennē cīx-cīx manā lagiyas. māxā bīrī tā oṇḍkā gahi daw mal lagnā holē ga bot^han onos dim pahē. oṅhon eklā ga ūnum xētā bese oṇḍkam rahcar, adi gahi xōxā ga ark^hī nukum onā ge ōrē nañjjar. māxā bīrī tā j^harā dim ga munō j^harā lek^hā embā rahcā. māxā bīrī tā māsi pūxkā cak^hnad hū ga bac^hrkī rahcā. unkk^hkā caḍḍē ga maṇḍid hū mal muñjṛā. ēṛ mūd sōṛā maṇḍī unur ūnum sōṛā num ga uṛcar. māxā bīrī ga mānim dawle saṅggē-saṅggē naliyas tōkiyas. bijimat'a ḍaṇḍin hū pāriyas. innā endrā mañjṛā darā pairim-pairim ropnas gahi jiyā kayā ender ge ennē ittikā laggā lagī.

“ender ax'oy, enderge ennē bipāit ī cān nū eṅggā bar'a lagī? idnā xēran pos'on bāckan k^hanē ga ciyoman ga urmin xāxā pettā darā hoccā kerā. itīngālī malā munāin nū ga xērad paddā b^hair nū emhay eklā ga rahcā pahē itīngālī nāx t^hū kohā kohā kokrō kasrī, malā, moxārō arā xēsō, ewndā daw laggā lagiyā. cālī nū abrā ge kodē ka tīxil nan cicckay, holē ga ambā ānā ewndā daw nalā nalā t^hoṭ^hā mōxā lagiyā. bijjiyā holē ga ambā ānā gottā paddan aūjāir nanā ci'a lagiyā, pahē ender mañjjā darā undul num urmī xēr erxrā darā keccā kerā. idnā ga paddā nū xēr cīxnā hū mendr'ō ka malā. oṅtā dū t^hū erpā nū ga xēr raṭ jun pahē pardā dim argī cīxō esan! nīk'im pāhī barcar holē ga biddikā tī hū mal xak^hr'ō.”

orṣgō gahi newāin man'ō bīrī ga ās nannā paddā tī xēr beddar darā ondrkā rahcas. annē ga māsī dālī saṅggē hū ga ban'ō pahē newāin man'a ge pahē ender nanos ka bac^har nū oṅghon eklā ga coṭ, awṅge ās xēr ahrā gane newāin mancas. paddiyar ga onā mōxā ge pūr'ū mad^hher hū māsī dālī tī eklā newāin mannar. erpā nū xēr ra'ō holē ga koṛē dim mahlē ā dālī num goṛ-nāx t^hū orṣgon mesā mañjjar holē mañjjā.

ibrā nukum g^hok^h'ā-g^hok^h'ā tān-tān ennem ropnas pūrur bese barrbarrkā kuddā lagiyas ka ekāse. ender nanos ās gahi ga meddod hū nalak^h mal nanā lagī. mesgā tā xañjjkā kōhṛad hū ga tānim-tānim kittā lagī. oṅtā dū-t^hur kōhṛā ga nagad raṭ, pahē idin amxī mōxos ka bihnī ge ra'a ci'os. bihnī ge ga jock goṭan uikā tī hū ban'ō. pahē nē ax'a lagī ka b^hitrē kittkī raṭ ka ender. arē goṭā ga mālim kittkī raṭ hot'an. ī kōhṛan palikkā xōxā idin ga jock xūrī erpā tā ālar ge xaṭṭnam manō. gallen oṅtā xek^hā tī kappar darā g^hok^h'ā lagiyas.

“ālar gahi nañjāir nan ender ba'oy, mesgā maīyā mal īrkā begar ga ār gahi ullā dim mal kālō. ekā mad^hhē ālar darā kōhṛan hū ērā mal sahnar. ālar gahi nañjāir mal laggā ge mesgā nū endran lad'on, ālar gahi xann ga ā kōhṛā num lakkī raī. arē jē mannā raī manō jun.” ennē g^hok^h'ā lagiyas bolwā tambas, ropnas. ender ge ka ī lahrā num bolwā taṅgiyō gahi noksān mañjkkī rahcā. ī lahrā nū ga itingālī xessad hū baggē mal mañjkī rahcā. ibṛā hurmin eṛpā tā aklak nan bolwā tambas g^hok^h'ā lagiyas.

2 idā bolwā gar hī ōy ga oṅṭā golā bacc^hrun d^hanuwācā ropnas ga ērā dim mal ērā lagdas. endrā malā endran g^hok^h'ā lagdas. bāp rē bacc^hrū, d^hanuwāckā xōxam ē g^haṛī hū mal mañjā ij'ā gem ōrē nañjā ciccā, idā erā nī ē g^haṛī xōxam ēkā ge hū! t^hat^ham t^hut^hum manī darā k^hatrī kālī. ropnas gahi jiyā-kayan ērā nī ennē oṅghonum erpā tā aklak nan ga mōd^hras dim keras rij^hr'ā hellras. ās ga ax'ā lagdas ī ōy ga ērā ge jun naṛrā bese laggī pahē dudhī ga ḍabal ci'ī dim. ī pālī hū ād ḍabal dudhī ci'ō dim.

dudhin bīnar darā dū ṭ^hū kasā t^hariyā nū k^hirsā kamcas. idnā tā k^hirsan ga ambā ānā ennē ga ekā k^hanē hū mal banckī rahcā.

“bāp rē ī pālī tā k^hirsā ga anāit daw banckī ra'ī. sannī-sannī ormar guyā āṛst'ādan ci'dan, mal ciccā ga mal ba'or.”

erpā abrātī ga xurṭī māxam k^hirsan xaṭṭiyas ciccās. nēk^hay-nēk^hay erpā nū ga oṛsgō gahi newāin manā ba'ā lagiyar, pahē āsin okkā ge bāc īriyar pahē nēk^hay guyā hū mal ukkiyas. ōn xētā kem j^haran oṅḍ liṅg^hi'ā bāc īriyar, nēk^hay guyā hū mal ukkiyas na j^haran oṅḍas. ropnas k^hirsan ga xaṭṭiyas ciccās pahē tanī burā erpā tī urk^has ka malā j^harā unur ās gahi patt nū kacc^hnak^hr'ā lagiyar—

“mukkā malkā mētas ender nanos kā, ālar gahi pātī nū okkos! kālā ci'ā erpā tamhay num ās ge rāsī ra'ī.”

ropnas iḅrā katt^han bahrī tim jock beṛā sark^h'ā lagiyas.

“arē ba'ū ālarin ba'ā ci'ā. ālar ge ewnd^ha'am nanoy ār nēkan hū daw mālim ba'nar. k^hatrī ra'dī jiyā k^hatrī besem ra'ay. arē mal ciccās ga mal ba'or.”

ewndā berā gūṭī ār gahi katt^han ork^hos, akkū astek ās erpā kirryas keras. erpā ārsnā tī mūnd^h ōnd gusan ga gaḍḍī rahcā awnge māxā bīrī ās turturiyā cakā ghāḥī ṭayar ba'nar kikā adin dag'ar darā billī nante kālā lagiyas. nīk'im hū ā billin ēror holē ga nād billī dim ba'or pahē. ormar ga ax'a lagiyar ropnas dim xuṭī māxā bīrī es'ānum kālō bīrī ka kīrrō bīrī ennē nanā lagiyas. nana'am billī ēt^hr'ā lagiyā.

nannā ullā laṇḍī lohārī bīrī usrār'ar darā k^hūṛiyar ge kālā-kālā, sannī-sannī xaṭṭiyas ciccās.

ennē ga asman hū ormar ge xaṭṭā lagiyas ekā bīrī bolwā taṅgiyō ujjā lagiyā. ād ga endra'am asmā mekk^hō k^hūṛī erpā tār ge mal cicckā bigar tān mal mōxā lagiyā. nannā irpyar hū ga annem nanā lagiyar. ormar xaṭṭar liṅ^hi'ā mōxā lagiyar. parab gahi ullā nū ga nannar gahi cicckā asmā num ga mōxā pollā lagiyar. erpā tā asman ga ender ba'oy. chīrkā asman ga ormar ondr'ā ci'ā lagiyar. maghā isung tī asmā bārā lagiyar. bārikā asman hū ewndā mōxor baggē mokkā tī hū ga erxt'ā lagiyā. annū hū bārikā asmā mal ra'ō holē ga parab parab hū mal laggā lagiyā. asman ga ambā, xēr aḥṛan ga irityar holē nannā k^hūṛī erpā tār ge ōn xētā ga ci'nam rahcā. k^hūṛī erpā tār hū annem nanā lagiyar.

3 ekā bīrī bolwā taṅgiyō noksān mañjjā, k^hanē ga bolwas bōlom rahcas. nāx xeḍḍ tim ēkā lagiyas, kabaṛ-kubuṛ mañjkā kuḍḍā lagiyas. ās ge hōssē hū mal rahcā ka taṅgiyod muñjrā kerā leddam ga rahcas. ēṛā gahi k^harwā ṭāṭnā bese xajjan hū humkuriyā manā lagiyas darā mōxā lagiyas, endran ax'os ās gahi kūl nū pocgō mañjjkī rahcā ka endrā tambas mal ēros holē xajjan āk^hanem mōxā muṛhiyār'ā lagiyas. māxā bīrī tekal kūl nuñjnā tī cīxā lagiyas. goṭṭā māxā cīxyas holē ropnas pairī bīrī simbālī gahi baklan c^hol'ar darā paṭṭā nū kas'ā lagiyas darā amm nū goṛ'ar darā adin tanī-tanī ont'ā lagiyas. jock kasskā baklan ga kuḍḍā heddē c^hab'ā ci'ā lagiyas. ennē nannā tī bolwas ge tanī buṛā daw laggā lagiyā holē goṭṭā māxā tā usnindā mañjkan xandr'ā lagiyas darā boṅgt'ā lagiyas, xandrkā xōxā ga ambā ānā co'ā tapṛem āk^hanem bēcā ge oṛē nanā ci'ā lagiyas. antī bolwā taṅgiyō gahi noksān mannā tī mūnd^h ropnas gahi oṽ nāx ullā mūnd^h oṇṭā golā bac^hrun d^hanuwāckī rahcā. ropnas ā oṽ gahi dudhin kasā loṭā nū bīnar darā bolwasin ont'ā lagiyas. bolwas ekā-ekā ullā ga dudhī bīnā ge kālos holē oṇṭā dudhin tambas bīndas k^hanē oṇ tarā bolwas bacc^hrū bese habk'ādas. ā oṽ dikim jun ī pālī hū d^hanuwāckī rahcā. adi gahi k^hirsā dim ewndā daw banckī rahcā.

“gucc^hr'ā hō bolwā akkun latt^hā holē ax'oy. niṅghay bacc^hrū bese onnā urmī urk^hō kālō. tārkūṭī manā. hō rē, hō hō erā tō lat^h'ā lagī. aōgem niṅgan gucc^hr'ā ge ba'ā lagdan.”

ennē ba'ā k^hanem oṽ loṭan latt^hā ciccā arā loṭā tā dudhī bījrā darā kerā. bolwā tambas ge daw ga mal laggā lagī pahē ender nanos.

“oh rē bījjiyā dim ciccā.”

“idā ērā tō urmī dudhin bījiyā ciccā. innā endran onē nīn. innā niṅgan ambṛī amman ont'on ēn.”

bolwas ge aulā kuṛnā ambṛīn k^huriyā nū ōn k^huriyā ott^hras darā annū tanibuṛā bēkan sajjas ciccās. bolwas ga ambṛīn ennē onā lagdas kā, ennē laggā lagī dudhī tī hū baggē embā ambṛī raī. ūruc-ūruc nirdan xappā lagdas. ambṛī xakk^hrā k^hanē ga aulā maṇḍī hū mal oṇḍḍas. ḍ^hes ḍ^hesrnā bese ambṛīn oṇḍḍas ciccās. ennē laggā lagiyā ka ewndā ullā tī endran hū mal oṇḍkā mōkkā rahcas. ērā nī kūl uṛckā xōxā ennē xandr'ā hellras ka ennē laggā lagī ewndā ullā tī xandr'ā dim mal xandr'ā rahcas. bolwas xandr'ā lagiyas k^hanē ās gahi xēḍḍ xekk^han manī isuṅg nū rasṛin saj'ar darā k^huriyā nū kuṛt'ā lagiyas darā adin nalbā lagiyas. arā bolwas gahi xēḍḍ xekk^hā tā aṅglin cōṛt'ā lagiyas. ont'ākem aṅglī mal cuḍḍiyā holē ba'os—

“ēde nanī guyā pāhī kerā.”

bolwas ennē nanos holē ejernā bese manā lagiyas darā aur xandr'ā kālā lagiyas. ropnas ge endrā hū nanā mal tukko holē bolwasin muṭiyā kicrī nū betr'ar darā ewndā daw xandrt'ā lagiyas. oṅghon oṅghon gā betrā kicrī tī turdā kālā lagiyas, annū hū mal cīxā lagiyas.

bolwasin ambar darā ropnas xall nū nalk^han nanā ge kālā hū pollā lagiyas. ekāse nalk^han hū nanos, bolwasin betr'ādas darā nalak^h nandas holē hū ga ropnas ge nalak^h nanā ge g^hatt mal laggī. nannar ge nēkā xaddasin ci'os, nē āsin b^hand'or ci'or, nēk^hay heddē hū ga ra'ā mal bedd'das. ekāse nanos ās gahi ga meddod hū nalak^h mal nanā hellrā. es'ānum kīd'ādas darā nalak^h nandas holē hū ga bolwas cīxdas, mahlē ekā ajō nalk^han nandas ajgom bolwas kabar-kubuṛ mantē āṛsdas kādas.

daw tī ga ropnas nalak^h hū nanā poldas. ittrā judam aḍḍon ērnā, adi ge g^hāsī xoy^{nā}, ennē ga manā lagiyā ropnas ge. ē g^haṛī bolwasin ambiyas darā gucc^hras cicc^s holē ga ambā ānā bolwas laṭaṅgā g^hāsī nū kor'ā kālā lagiyas. ittrā aḍḍon ba'day nēk^h'aim rahī ka maghan īryā holē buṅnum cail kālā lagiyā. bolwas judam laṭaṅgā tī laṭpaṭr'ā kālā lagiyas.

gotṭā kicrī laṭaṅgā tī nīndā kālā lagiyā. ennē bīrī tambas ender nanos, laṭaṅgan ott^hr'os ka g^hāsī xoyos ka aḍḍon kirt'ā ge kālos. xeḍḍ xekk^had hū k^has-k^has manā kālā lagiyā. bolwasin ēroy holē ennē laggā lagiyā ka īs ālas hikdas ka endrā, b^huṛāir kiss bese manā kālā lagiyas. kicrī ḍoḍḍō maṛixkā tī camōṭā xaidāckā bese laggā lagiyā. gallen ga ambā ānā berxā corgorkā bese laggā lagiyā. musson ga ennē cīcr'ā lagiyas ka urmī mussō ās gahi gallē num xāyā kālā lagiyā. musson tambas cīcā beddos holē ga ambā ānā cīxā-cīxā aūjāir nanā ci'ā lagiyas. muīyan ga d^har'ā dim mal ci'ā lagiyas. ropnas oṅhon-oṅhon ga k^hīsār'ā kālā lagiyas.

“ra'ā honnem! mussō urk^hī adin hū balday. sē... ba'ā ge ba'oy holē aur b^hitrem maṅkk^hday ci'day. ewndā bēr ba'on niṅgan laṭaṅgā nū ambā kor'ā, oṅṭā hū katt^han mal mendday, ērā lagday gotṭā kayā nū laṭaṅgā lakkī ra'ī. honnem ra'ā. innā mal ott^hr'on ci'on. huṛā kicrī nukum attikā ra'ā cakk^hō holē ax'oy. annem cūtoy.”

ennē ga ba'das pahē taṅgdas dikim ga hikdas ennē t^horē nanos. ē g^haṛī xōxam laṭaṅgan ot^horadas ci'das.

4 ropnas gahi beñjā tī ẽr̃ bac^har xōxā ropnas gahi b^haiyor ārin judā nañjkā cicckā rahcar. bolwā tan ajjid hũ bolwā gar tarā mal mañjjā. ād hũ bolwā tañgiyō gane judā mannā tī mūnd^h anb^haniyā arbā nak^hrā. ērā k^hanē ga awndā kohā katt^hā ga mal rahcā, pahē bolwā tan ajjī ge xēr ahṛā mal bac^hr̃kī rahcā, awñge xur̃tī bīrī maṇḍī oṇḍkā xōxā anb^haniyā arbā-nak^hr̃ar. bolwā tan ajjī tan sēron kebr[']ā lagiyā. bolwā tan ajjid hũ ga maṇḍī onnā tī mūnd^h kuddā ge kerā. maṇḍī onō darā kālō pahē k^hanē ga annem kerā. xēr ahṛan pataṅgālī tī kullā uiyyāge bācā. bolwā tañgiyō ge xēr ahṛan b^hawārī nū uinā rahcā k^hanē ga ād hũ cilpiṭ^hī nū uiyyā ciccā. akkū kecckā berxad mokk^hā ciccā adin ender nanō tan sērod. nē ax[']ā lagiyā ka ahṛan uikā xōxam berxad bar[']ō darā mōxō ci[']ō adin.

“awndā ullā eṛpā nū urmī dim pūrcā ī sotaṛ'eñg gahi eṛpā tirxkā xōxā eṛpā nū endrad hũ mal pūr[']ā lagī. ba[']ā laggī berxad mokk^hā amxin, ewndā ullā niñgyō nimbay guyā ahṛā mal mukki rahackī, ennē nū ēn nimhay sañggē k^haṭ[']ā onā pollon. nīm ḍ^hiñkkī kuṛiyā nū ra[']day ka esan ra[']day ēn ballen.”

“ēn mallā mokkā yō, pataṅgālī tī kullkī rahac'an darā uikī rahac'an.”

“kullkī darā uikī rahackī holē endrad mokk^hā?”

“berxad yō, nēk^hay moxārō berxad barckī rahcā!”

“masuwāhī nitō, berxan mokk^hā ba[']ā lagī. awndā ullā nēk^hay berxad hũ mal mukki rahcā innam mokk^hā.”

“nīn eka'am ba[']ay yō. eñghay bese ahṛā mōxnā ka niñghay bese ba'nā.”

“ēn mal patti'on berxad mokk^hā adin.”

“honnē har ba[']oy ka yō, berxad dim mokk^hā ciccā adin ēn ender nanon.”

“ender nannā ra[']ī adin nīn eñggan sik^hāba[']dī.”

“niṅghay sundrāhī t^hot^hnan īrikam darā niṅghan ondrkam. ennē masuwāhī ra'dī adin ballā lagikam.”

“ērā kirkī rahackī ā bīrim jun malā ba'oy pahē yō.”

“niṅghan si^hiyā mallā ondrkā, nin sasiras niṅggā ge bālkā raṅgackā kicrī nū niṅghay uijī nū oṅṭā rupyā cāir anā cicckā ra'das.”

“enderge honnē ba'ā lagdī yō?”

“mal daw ba'ā lagen holē teṅggay?”

“ēn ender ba'on yō.”

“niṅgyō nimbay gahi katt^hā gahi embā caḍḍē niṅghan hā'ā bāckam.”

“iṅgyō embayan enderge ḍ^hes'ā lagdī.”

“eṅghay saṅggē baiyan amkē laggt'āge.”

“nīnim ga annem ba'ā lagdī yō.”

“cupē ra'ay niṅghay saṅggē pollon ēn.”

“niṅghan ender ba'ā lagen darā yō.”

“nīn endrā hū mallā ba'nā eṅghan, niṅghay capṭā gahi t^hot^hnā ba'ā lagī, akkī.”

“berxad mukk^hā jun bāc'an, yō.”

“berxad mukk^hā ka nē mukk^hā, masuwāhī nitō.”

“awṅgem jun niṅghan maṅḍī onay darā kalay bāc'an yō.”

“maṅḍī onon darā kuddā kālon! kūlad ḍ^hes-ḍ^hes laggī adin baldī kā! oh rē niṅghay baṛwārī. akkun ennē-ennē katt^han ba'on holē niṅggāge arā ropnas ge daw mal laggō.”

“ba'ay sekan yō endrā ba'ā beddā lagdī?”

“hudā ropnasin menay.”

“ēn endrā bāckā ra'dan darā eṅghan menā ge ba'ā lagdī.”

“nīn endrā hū mallā bāckā ropnā, aulā tā katt^han mōd^hr^kay kerkay, mal beñjrkī rahcā k^hanē paddā tā joñxar gane lamaṭ^h-lamaṭ^h kuddā nuñggā lagiyā.”

“ēn ekā aulā hū annem mallā bāckā yō, nīnim katt^han pard^ā k^hatrī ennē ba^ā lagdī.”

“oh rē ropnā niñggan eñghay kūl nū nay candō kuttāckā ra^{dan}.”

“nīn endrā ba^ā beddā lagdī yō, innā endrā-endrā ba^{nā} ra^t ba^{ay} ci^t.”

“ēn niñggan endrā ba^{on}, kalā mukkā gahi xolan d^harckā ra^ā.”

“ohrē akkū mal ban^ō yō, akkū sañjgī k^hattrā dim kerā arā xarxiyā dim kerā, akkū jē mannā ra^t manō.”

ohrē ōn xētā xēr ahrā k^hatrī ennē baggē katt^{hā}. ekāse manō akkū. erpā ga xoṭor^ō besem laggā lagī. xēr piṭkā ka mal piṭkā. ekāse ra^{or}. ennē baggē katt^{hā} mañjjā kerā. enderge ka bolwā tañgyō dim xēr ahran irtkī rahcā darā amxin xaṭṭkī rahcā. anti oñtā xētā nū ga amxin xulliyā darā patañgālī tī kullkī uikī rahcā. anti nē ax^ā lagiyā ka berxad patañgālin calax^{ar} darā urmī ḍabckā xēr ahran mōxō ci^ō. bolwā tan ajjid hū ga ullā ullam kuddā kālō pahē k^hanē ga urmī ullā māxā bīrim xuṛtī bīrī tā mañḍī onnā beṛā num kālā lagiyā. ād hū ender nanō xuṛtī bīrī kerkā tī ark^{hid} xak^hr^ā lagiyā.

nannā ullā bolwā tan ajjī putbīrī lakṛā ṭolā kirkī rahcā. kānā tī mūnd^h erpā nū bāckī rahcā ka—

“ēnggā kirrā ge baggē beṛā laggā uñggī, awñge mañḍī onkē darā cūtkē, billin amkē tēb^ā. balin hū amkē ūdā. ḍ^hibrin ēn cūten ā kuṛiyā nū lag^hr^ā ci^{ke}, ēn bar^{on} darā xollon onon.”

“ender nanoy darā asan yō. cāṛē kirkē. urmī bīrī ga xuṛtī bīrim kādī.”

“ullā bīrī nē hū mal xak^hrnay k^hanē ender nanon. xuṛtī bīrī mal kālon darā.”

“baggē ūxā-māxā amkē nanā yō, innēlā ālay ekāse malā ekāse kac^hnak^hrnay.”

“niṅgāgem endrā mal endrā mendrī. mal daw ālay niṅgāgem xak^hrnay.”

“kalay antī yō!”

“kerkā xōxā annem kirron kā, jokk beṛā hū mal okkon. cicc ho'nā bese kālon arā bar'on kā, ennē nanā ge ba'ā lagdī.”

“kirkā ge baggē ūxā manō ba'ar darā jun ba'ā lagen yō.”

“ēn elcon kōnō kā. gucā kō bolwā kāday holē.”

heṛēng'ānā bese bolwasin baī.

“bolwasin nīn esan ho'oy māxā bīrī yō.”

“niṅdasin xāron kōnō ka ho'ā mal ci'dī.”

“endrā bāc'an darā honnē ba'ā lagdī yō. bolwasin jun ambay ho'ay bāc'an.”

“niṅdasin xeōṛāckī ra'ay kecckā baṛwārī.”

bolwā taṅgiyō ulā b^hitrē tim baī.

“sannī ra'das awṅge jun bāc'an yō.”

“dudhī ga oṅṅas awṅge jun ba'ā lagen.”

“ēnggan en natiyasin pākā ge mal ci'day.”

“ekā ullā pākā ge mal cicc'an yō.”

“xandrīkay kō, kecckā. ēn kālā lagdan. k^he'on holē ōn ṭippā hū amm hū amkē curx'āge.”

“enderge honnē ba'ā lagdī yō, nin nattis jun hikdas.”

“natiyasin mal ba'on darā nēkan ba'on.”

“idā ho'ay antī yō.”

ennē ba'ar darā bolwasin taŋgiyō tukknā bese nanī, bolwas
anb^haniyā cīxdas.

“cīxt'ay akkun, oŋtā xaddasin b^hand'a pollā lagdī.”

“niŋghay caltem cīxā lagdas.”

“ērā lagen bolwā taŋgiyō niŋghay baiyan mal k^hapāba'a lagdī.”

“niŋghay t^hot^hnā ga ajam daw ra'ī.”

“eŋgan nīn honnē ba'oy, niŋgiyō nimbay niŋgan honnem
ba'āge tiŋggkā ra'nay.”

“iŋgiyō embayan enderge d^hes'a lagdī.”

“pollon niŋghay saŋggē bolwā taŋgyō ēn kālā lagen, niŋghay
baiyan ērā lagen ērā t^hot^hnā tī hū baggē niŋghay baiyad calaxr'ī.”

antī xōxā cupē-cupē kālā ge urk^hī. lakrā ʔolā nū nē hū mal xakk^hrar,
ād annem kirriyā kerā. kirrō bīrī ɖahrē nū ērī ka ekā eɾpā nū ark^hī
xak^hr'ō. ā eɾpā nū kur'ī, darā katt^han kohā-kohā kam'ī. ark^hī mal
xak^hrnā gūṭī astek co'a hū mal cu'ī. ark^hī xak^hrā holē oŋɖ liŋg^h'ō darā
kālā lagdan ba'ō arā eɾpā kirrō kālō. urmī ullā ād annem nanā lagiyā.
oŋtā eɾpā nū ga ark^hī xakk^hrā dim kerā. katt^han ʔab^hiyac-ʔab^hiyac
ark^hin oŋɖā. aur tanik ci'or holē hūram-hūram ga ba'ō pahē adi gahi
jiyā patti'ō ād ho'ō dikim.

* * *

5 “ek^hon kō bolwā xandrkar kerkar kā. tısg’ā balın. nıngyod hũ xandrā kerā kā. xessan batt’ō pahē, ewndā korhē jē nimāge xandr’ā tukkī. lakrāṭulī nū hũ nē hũ mal xakk^hrar. adā kırrō bīrī jun ḍahrē nū buk^hlī xakk^hrā, kor’ā bācā k^hanē korckan, k^hanē ga ōn painṭī ark^hin ciccā un^hk^hkan kerkan.”

lakrā ṭolā tī kırrkā xōxā ād tān-tān barbarr’ā lagıyā. ā bīrim tan sērod bak^hrē balın tısg’ī.

“un^hkk^hkī tā korē nañjkī yō kor’ay. idā kaṭṭū tā maṇḍın mallā pūıdkā. xolay onay.”

“eñggan xollā onā ge ba’dī. ōnd ēṛ ullā tī ērā lagen barwārī manā kālā lagdī, pollon ra’āge nimhay sañggē. allā culhā nū k^haṭṭday onday ka ender nanday, nēlā tım nīm nannā kuṛıyā nū ra’ā ge ōrē nanē.”

“xollā onā ge jun bāc’an yō. idā bolwas dudhī onā lagdas awñge. idā onday loṭā xollā ci’ā lagen.”

“co’ā babū adā nin ajjī ge maṇḍī ci’ā kālā lagdan.”

“ēn oñggon xollā onā ge. kalay nīn cūtkē.”

“mortal’er bese kacc^hnak^hrdī yō.”

“eñggan mortal’e ba’dī, mortal’e ga nīn hikdī.”

“pollon bolwā tañgiyō nimhay sañggē ṭ^haṭ^h’āge.”

“kalay yō maṇḍī onke.”

“ēn innā maṇḍī mal onon. eñghay kūlad ennem uṛcā kerā.”

“tanik’okem onay yō.”

“ēn akkū niñghay k^haṭṭackā maṇḍın mal onon.”

“ambay onay antī akkū ēn ender ba’on.”

“nīn ender ba’oy, ēn ba’ā lagen, nēlā tī erpā nū ēṛ ṭ^hū culhā lag^hr’ō akkī.”

ropnas ibran ērā lagiyas k^{hanē} daw ga mal laggā lagiyā pahē ās ender nanos. ōn tarā mukkā xadd nannā tarā taŋgiyō arā b^{haiyor}. judā manā ga mal tukkā lagiyā pahē ender nanos. ewndā ullā gūtī ennem katt^{han} mente ra'os.

“anā bolwā tambāyō, ēn ga ī erpā nū t^hat^hā ge ga pollon.”

“ēnggā ge hū annem laggī bolwā taŋgiyō.”

“holē ender ba'ā lagday antī?”

“ēn ender ba'on nīn ekāse ba'dī annem nanot.”

“ēnggā laggī saŋghem ra'ot holē ga honnem manō.”

“mānim ba'dī bolwā taŋgiyō. oŋt'ākem aŋin ciccar holē namāge ujjā ge manō kālō.”

“arē mal pūr'ō holē banī b^hūtī nanot. mal manō darā kā! īr gahi ērā t^hot^hnā baiyan ga ērnā mal manō.”

“namhay judā maŋjkā tī īr ge axtār'ō bolwā taŋgiyō ka ukkā ukkā ekāse onā ge xak^hr'ī adin.”

“mānim ba'day nalak^h nanor na xāror.”

“malā ukkā ukkam xallad ār ge erxō ci'ō. īr naman endrā g^hok^hnar.”

anti ropnā gar nannā ullā tī sannī-esan kuŋiyā nū ra'ā lagiyar. jock ullā xōxam bolwā taŋgyō noksān maŋjjā kerā. ār ge baggē xall mal cicckā rahcar, ōn gohlā ađdō arā oŋtā ōy cicckā rahcar, arā oŋtā kiss, ā ōy gahi dudhin ontāc-ontāc bolwasin pōsas pardas. ibrā urmin g^hok^hā-g^hok^hā bolwasin pākos arā esan oŋggā lagiyas asānum okkā lagiyas arā gallen kappar darā cīxā-olxā lagiyas.

ās jukkim xall num, ōn kōṛan puṭus j^hattā tī g^hor'ar darā baṭgī kamcas. annum ōn kōṛā nū aluā b^heṭṭāgō gutṭ^hin id'ā lagiyas, arā ōn tarā dambūdī k^hanem simbin id'ā lagiyas. ās adi ge laṛaṅgār'a ge tombā gahi j^hākan maltā xōxoran gaṛ'a lagiyas. ās gahi baṭgī ewndā daw, urmī ullā hariyar et^her'a lagiyā. ēxā g^haṛilā ga ambā ānā baṭgī gahi kūṭī-kūṭī g^horackā g^hornā nū anb^haniyā karāilī xaṅj'a lagiyā, ād hū pēṭ^h sawdā nanā ge manā kālā lagiyā. karāilin ga pēṭ^h ho'a lagiyas darā k^hejjā nanar darā bīsā lagiyas. anb^haniyā bīs'r'a lagiyā. ās gahi baṭgī nū ekā ullā hū amxī gahi g^haṭī mal manā lagiyā. nīk'im hū ās gahi baṭgī nīdī xekkhā hū kerar holē ormar ge ōnd beṛā tā amxī irtā mōxā ge ci'a lagiyas. nīk'im hū ās gahi baṭgī kuddā kerar holē nīdī xekkhā mal kīrrā lagiyar. sukō paccod ga ekā ullā eṛpā nū amxid g^haṭr'a lagiyā aulam ās gahi baṭgī kālō darā katt^han ṭab^hiy'a lagiyā.

“ender nanā lagday babū, ropnā?”

ās ānā kirt'a lagiyas—

“endrā maṅjjā, ēṭṭ^hr'a hū mal ēṭṭ^hr'a lagkī, baray yō ē g^haṭī kuddāge.”

“anb^haniyā simbī b^heṭṭāgon xaṅjt'a lagdāy”

“id'ā k^hanem urmī dim xaṅj'ī, merxā tī k^hatrnā holē id'on pahē kā, ālarin ga ender ānoy, id'ā mōxā ge balnar xaṛ'a mōxā ge axnar, cerō cuyā garhī urmī xēsō kandan xaḍḍar hoccar ba'a lagiyar”

“ēn hū annem menā lagdan, ender ge annē nannar darā.”

“nīm jē endrā-endrā idkā ra'dar?”

“idnā polkam tanik, j^hattā hū polkam ceṛāge awñge g^hor’ā polkam. jock b^heṭāgō rahcā adin hū ēṛā aḍḍod miniyā ciccā. nimbas ga naṛī cēp tī cūtkā rahcas. ḍ^hēr ullā tī ek^hō koṛē ra’das darā. nimbasin ēron ka baṭgin ēron, ennē jun mañjjā babū.”

“ekāse ba’oy antī ka yō, idā tanik’ō kem amxī ho’ay kalay.”

“malā babū ra’ā ci’ā.”

“onday yō baggē t^horē ci’ā lagdan darā.”

“ci’ā antī niñghay katt^han hū uidan.”

indr’im amxin ropnas ciccās holē ād tañghay saṛī gahi acrā nū hē’ar darā kōyc^hā nū kōyc^h’ā lagiyā. baggē maltā jukkī urmin ād saṛī gahi acrā nūm kōyc^h’ā lagiyā. baī tī ga ānā lagiyā ka ambā ci’ā, pahē xakk^hrā holē ga ambō! urmin d^har’ar darā soj^hhē eṛpā cāil kālā lagiyā. ropnas ge ga baṭgī tā amxin xaṭṭāge daw laggā lagiyā.

“amxid g^haṭr’ō holē barkē antī yō, ra’ī awñge jun ba’dan.”

“bar’on jun babū kuddnā bese. idā oñṭā katt^han ga teñggāge mōd^hrkan kerkan.”

“rahbel yō adā nēk^hay manxad g^hornan kussā lagī.”

“kalā-kalā adā nēk^hay manxad hike darā k^hedkē mahlē baṭgī nū korcā holē urmin mōxō ci’ō.”

“enderge honnē k^hedā ambnar ci’nar darā!

“nēkan ender ba’oy babū awñgem jun emhay baṭgī nū endrad hū mal bacc^har’ī.”

“nēkan ender ba’oy ka yō, paddā nū k^hohār kamnar k^hanem ormar ge t^hit^hār’ī.”

“nēk^hay manxā rahcā darā ropnā?”

“mal cicc^hkan. ō ender katt^han teñggā beddā lagkī yō!”

“endran teנגgon ka babū, adā somrā taנגdā gahi innā pañcāit ba'ā lagnar. goṭṭā paddiyar okkā lagnar kikā!”

“ō! endrā mañjjā darā yō!”

“endrā manō ka tamhay mesgā nū argkī rahcā kikā.”

“ekā ullā darā?”

“cerō jun ba'ā lagiyar.”

“o! ād ga pūrūdim hike kerkā candō adā ugtan ceḍḍā darā ho'ā lagiyā, oṅṭā kiss mōxnā bese jaribanā hoccar darā ambiyar.”

“ekāse ba'oy antī babū. ax'ā lagī ka kuṛux k^hōṛhā nū mukkar ge ka pellar ge ugtan ṭhekrnā mallā arā mesgā hū argnā mallā. annū hū balnā bese manī.”

“hūd ga yō tūriyar gahi eōsrkā ālon hū mūxī.”

“tūriyar ka lohrar gahi erpā kālā-kālā maṅḍin hū unī k^hanē ār gahi eōsrkā ālon mal mōxō!”

“hūd ōn sannī tim honnem ra'ī yō. nēkan ender ba'oy taṅgyō tambagar dim annem ra'nar k^hanē.”

“ekāse ba'oy antī babū nēk'ānum bāckay cicckay holē rap^hlē xekk^han cōdnar. awṅge nēkan hū endrā hū mallā ba'nā. cupem ra'nā dim daw.”

“ewndā ullā cupem ra'oy yō. cupem ra'oy holē kuṛux k^hōṛhā undul sotbor'ā manō kālō. k^hōṛhan bacc^hāba'āge ga mund^hb^hārē barnam manō.”

ennē ba'ar darā ropnas asan ennē manā lagiyas ka akkunum asan somrā taנגdā rahackā holē adin asanum pas'os ci'os pahē. ās gahi xann ga oṛkar bese xēsō mañjkī kirkī rahcā.

“ba'āge ga mānim ba'day babū.”

“mal īrdin ka yō, mesgā maīyā endrā xārā ge argā kerā. iḅrā katt^han ēn t^horē ax'ā lagikan ka yō. innā ēn urmī katt^han ba'on yō.”

“artī bīrī jun okkor ba'ā lagiyar babū.”

“holē ga kānam manō, ōnd kuṭiyā kem xak^{hr}'ō maltā mal xak^{hr}'ō, ēn innā kālon dim.”

“idā kādan cappdan babū, mahlē eṛpā nū ikyā kerā ba'or darā kebr'or!”

nīk'im hū kerar holē ār ge ōn sāñj^h tā amxī ci'ā lagiyas. anti nēkan hū nīdī xekk^{hā} eṛpā kīrrā mal ci'ā lagiyas. ba'ā lagiyas—

“ondā ōn sāñj^h kem irtkē mōxkē, baggē ga malā tanī buṛā ci'ā lagdan. baṭgī nū amxī raṭ awnige jun malā holē estan ci'on pahē.”

6 sukō paccō gahi katt^han menar darā ropnas hū adi gahi xok^hānum erpā kādas. ās ge ga laggā lagī ka ekā bīrī erpā kālon darā baiskī nū okkā ge kālon. ās cārē-cārē puṭus j^hatṭā tī estek batgī nū kordas asan bahrī tī ḍabdas ci'das. kūṛ nan batgī nū mal ambdas. enderge ka ambos holē xaṛ'or darā ho'or kālor. awñge mēd tarā betr'ar darā urmī ullā erpā ho'ā ondr'a lagiyas. kudran ga komarxā mann gahi b^hōkrō nū uiyyā lagiyas awñge adin ga nē hū mal xaṛ'ā lagiyar.

“xok^h'ay yō, ēn hū erpā kālā lagdan.”

“enderge ennē cārē bar'ā lagday babū?”

“batgī tā nalk^han nēlā gūṭī nantē ra'on yō.”

“tanī buṛā ga rahcā kikā babū, b^heṭāgon koṛ'oy muñjoy pahē!”

“tanī buram jun ra'ī yō, nēlā gūṭī koṛ'r'ō jun.”

“koṛ'r'ā ge endran mal koṛ'r'ō kā, pahē say-soy ṭ^hū ga xoppā bacc^hrkī rahcā kikā!”

“auram jun bacc^hrkī rahcā yō. nēlā ender nalak^h nanon darā!”

“ād ga ādim jun.”

“ī pālī hū kiss dim mōxt'ō huit.”

“ekāse ba'oy antī.”

“ittuk mūnd^h tā pañcāit nū ga yō anb^haniyā baggē-baggē kiss ahrā mañjkī rahcā.”

“emāge hū baggem ondrkā rahcar.”

“holē ewndā baggē ī pālī bar'or yō?”

“adin ga ballā lagdan, pahē ī pālī k^hatṭar hū okkor ba'ā lagiyar.”

“holē ga ī pālī unum kuṭiyā jun manō. k^hatṭar ga kissan hū mal mōxnar yō.”

“holē ga k^hāsīn jun beddor huit babū.”

“ekāse ba'oy antī ka yō, ewnda'am manō xaṭarnā mōxnā hike.”

ropnas eṛpā kerkā xōxā cārē-cārē d^hutī co'ar darā oṅṭā gamc^han kukk nū pagrī hēras arā pañcāit kālā ge urk^hdas. ās gahi saprārkan ērar darā ennē laggā lagiyā ka āsim pañcāit gahi kohā pañcas talidas. ak^hrā heddē aṛiskā xōxā ērdas ka asan nē hū mallā barckā. ās ge laggī ka nīk'im bar'or ka malā. antī ālar gahi āsēpaīrā ērtē ropnas kairārdas kādas. ās g^hok^hcas ka eṛpā kirron antī ā bīrim paddā tā jokk mētar asan āṛsiyar jokk beṛā xōxā ga anb^haniyā baggē asan barcar kerar. pañcāit hū ōrē mañjjā kerā. ropnas ga ormar tī baggē pañcāit nū ba'ā lagiyas. ās gahi katt^han ga nē hū mal menā lagiyar. annū hū ās asan taṅghay katt^hā num ra'ā lagiyas. cupē ra'ā ge ba'nar annū hū ās cupē mal manā lagiyas. somrā taṅgdā indr'im bācā holē ga ambā ānā ropnas taṅghay c^hatin ṭ^huknum co'ā kālā lagiyas. ennē manā lagiyas ka akkūnum adin pas'os ci'os. goṭṭā kuṛux k^hōṛhā tā katt^han ulg'ā ci'ā lagiyas. goṭṭā pañcāit tā ālarin kuṛxar gahi āin nan teṅggā lagiyas.

“menā harō pañc bagārō, eṅgan innā ba'ā ci'ā. innā ga nām somrā taṅgdā gahi pañcāit ukkā ra'dat. īd ugtan ciḍḍkī rahcā adi gahi hū ahrā mōxtācā. innā mesgā argnā ge ahrā mōxt'ā lagī. ormar eṅghay katt^han innā t^hit^hāba'ā darā menā. ī paddā nū ormar gahi eṛpā tī oṅṭā malā oṅṭā bahrī dillī ka bambāi kālā lagnar arā an'ā-man'ā jāit gahi kukkō-kukē beddā lagnar arā ār heddem ra'ā lagnar ka uuiyā nak^hr'ā lagnar. ārin ga nīm endrā hū mal ba'ā lagdar ender attuk namhay kuṛux k^hōṛhā sotbor'ā mal manā lagī?”

ropnas ennē daw katt^han ānā lagiyas pahē ās gahi katt^han nē hū
mal menā lagiyar. urmī bīrī āsin ga okkāgem ānā lagiyar. pahē
ropnas nēk^hay katt^han hū mal menā lagiyas. āsin ga oṅghon-oṅghon
pasnā bese manā lagiyar. ropnas ga nēkan hū mal elcā lagiyas.
oṅghon-oṅghon ga pañccar endran somrā taṅgdā gahi katt^hā kam'or
ropnas gane arbā nak^hr'ā beddā lagiyar. ropnas anb^haniyā gūl nanā
lagiayas awṅge eka'am bīrī āsin mal mēxā beddā lagiyar. pahē ropnas
gahi xebdā gūṭī estek malā estek katt^hā ārsā kālā lagiyā.

7 ekā bīrī bolwā taṅgiyō naṛiyār'a lagiyā ā k^{hanē} ropnas baṭgī nū iddikā aluā b^{heṭāgō} guṭṭ^hin bīsar darā bolwā taṅgiyō ge mandar kamtācas, pahē pollas bac^{āba'āge}. bolwā taṅgiyō ge urmī baṭgī tā bīskā aluā ka b^{heṭāgō} simbī guṭṭ^hī gahi ḍ^{hiban} mandar kamt'ānā num muñjiiyas ciccās. ḍ^{hibā} ra'nā gūṭī ujjiyā darā ekāse ḍ^{hibā} gahi muñjurnā mañjjā ka bolwā taṅgiyō gahi muñjurnā mañjjā. ropnas gahi xekk^{hā} nū oṅṭā hū ḍ^{hibā} mal bacc^{hrkī} rahcā. iwndā ka bolwā taṅgiyō ke kap^{han} kicrī xēdā ge hū ropnas heddē ḍ^{hibā} mal rahcā. ālar tī kap^{han} kicrī xēdā ge ḍ^{hibā} nēc īriyas pahē nē hū ās ge ḍ^{hibā} mal ciccār. erpā nū ropnas heddē ontṭā punā d^{uṭī} rahcā adi gahi pair nan ērō tarā carrar darā bolwā taṅgiyon ḍabcas ciccās. jokk ullā ga bolwā taṅgiyon mōd^{hr'a} hū pollā lagiyas. ullā māxā tān tān g^{hok^hoc-g^{hok^hoc}} cīxā lagiyas. ittrā bolwasin hū ērnā-xōjnā. ekāse nanos ās ge ga jiyā dim urk^{hnā} kānā bese laggā lagiyā.

bolwā taṅgiyō gahi muñjurkā xōxā pairī bīrī xēr cīxyā holē ḍ^{hinkī} cuñjā ge co'ā kālā lagiyas. antile bīrī argnā tī mūnd^h sañjgī, gobārī nanar usrār'a kālā lagiyas. ālar gahi co'nā tī mūnd^h ās gahi maṇḍid hū bi'a kālā lagiyā. ālar ba'a lagiyar—

“Īs xandrdas ka malā ālar gahi co'nā tī mūnd^h usrādas kādas.”

ropnas ṭonkkā tarā nalak^h nanā kālā lagiyas k^{hanē} bolwasin hū mēd nū muṭiyā kicrī tī betar'ar darā saṅggē-saṅggē ho'a kālā lagiyas. betrā nū bolwas kicrī tī bahrī kukkan ott^{har'ar} darā muṭur-muṭur ērā lagiyas. oṅṭā xekk^{hā} nū ṭoṅ'en arā nannā xekk^{hā} nū xēser tumbā nū amm d^{har'ar} aḍdon ṭoṅ'e ḍaṅṭī tī k^{hedtē-k^{hedtē}} baṭgī tarā ho'a kālā lagiyas. ās ge nē hū nalak^h ci'a mal beddā lagiyar,

ba'ā lagiyar taṅgdasin b^hand'os ka nalk^han nanos. ropnas hũ ax'ā lagiyas ka ās ge nē hũ nalak^h mal ci'or. pahē ender nanos nalak^h mal nañjkā tī ekāse ullā kālō. ās urmī ullā batgī nūm nalak^h nanā lagiyas nalak^h nanō bīrī ās aḍḍon batgī heddem koroñjō mann kiyyā jōrā tī k^huṭ'ā ci'ā lagiyas darā adi ge g^hāsin xoyar darā ci'ā lagiyas. tambas nalak^h nanā lagiyas k^hanē bolwas asanum batgī gahi ōn kōrā nū bēcā lagiyas. ās xajj-d^hūlī nū bēcte bēcte b^huṛair kiss bese manā kālā lagiyas. k^hanem ga pūrur bese tān-tān ḍaṇḍin pārā lagiyas, k^hanem ga tambasin ēros darā ēbā, ēbā ba'te ra'ā lagiyas. onṭ'ākem xaddar asan cāil kerar holē ga ambā ānā erpā pallī bēcā helr'ā lagiyas. k^hanem ga ōrā-ōrā bēcā lagiyas. ās gahi muī tī urmī bīrī mussod urk^hte ra'ā lagiyā. ās gahi gallē mussō tī camōṭā xaidäckā bese manā kālā lagiyā. ēkā muṛhiyāras k^hanē tī ga ambā ānā tambasin paṭ^hrū bese ambā hũ mal ambā lagiyas. tambas cotor xall nū paṭā cūgos holē cāṛē-cāṛē t^hot^hā manar darā ārī tī kiyyā cotor nū ettā kālā lagiyas arā paṭā nū argā ge cīxā lagiyas. k^hanē tambas āsin kebr'ā lagiyas.

“bahrim ra'ā hō, mahlē cotor nū laṭpaṭar'oy holē ēn baldan. ārī huḅraṣtī kakṛō guṭṭ^hin beddā, niṅgā ge amxī irton ci'on.”

“goṅgrā saṅggē irtkē ci'kē bā anb^haniyā embā laggī.”

“nīnim axday endrā saṅggē embā laggī adin.”

“sukō ajjī cicckī rahcā bā, goṅgrā saṅggē mesā nañjā darā, bēs embā laggkī rahcā.”

“kalā hō cotor nū ambā kor'ā, xappā d^harcā holē ax'oy.”

“mallā xappā bā.”

“nīnim axday xappā ra'ī ka malā adin.”

“münd^h ēn paṭā nū argon adi gahi xōxā nām saṅggē saṅggē kakrō kappot bā.”

“barā-barā argā k^hatr'oy holē baldan ēn.”

anti ender nanos ās gahi haṭṭ^hin ērar ās āsin paṭā nū arg'ā lagiyas. paṭā maīyā hū argikā xōxā cupē-cupē mal ra'ā lagiyas. upuṛ cupuṛ mantem ra'ā lagiyas. oṅghon oṅghon ga paṭā tī kiyyā k^hatr'ā kālā lagiyas pahē elcā hū mal elcā lagiyas. k^hanem ga aḍḍō gahi xolan d^har'ā lagiyas, aḍḍod latt^h'ā lagiyā annū hū mal elcā lagiyas. paṭā cūgnā muñjnā gūṭī bolwas ga cotor tī laṭ-paṭ manā kālā lagiyas.

“ērā tō b^hurair kiss bese mañjkay kerkay.”

“gucā bā kakrō kappot.”

“idā hō isan ērā tō manxā kakṛod ra'ī kikā.”

“nīnim d^har'ā bā eṅggāge ilckā laggī.”

“ennē kohā ra'ī bā, īd ga oṅṭā eklā dim ōn amxī manō kālō.”

“idā jock dudhī kakṛon d^harckā ra'dan.”

“idā bā būcī kakṛod hū ra'ī. dudhī kakṛon d^har'on bā.”

“hubrā sannī ra'ī, argī pardāge, ambā d^har'ā. innā xōnd mañjjā kerā gucā niṅgan emt'ādan ci'dan.”

“nohor'on holē mal ban'ō bā?”

“goṭṭā dēh nū cotor mañjkā kerkā ra'day tekal nohor'on ba'day, gucā emt'ādan ci'dan. ē g^haṛī isanum ukkā ra'kē ēn nagrā xajj ondrā bar'ā lagdan, niṅhay kukkan xajjon ci'on.”

“paīyā laggō holē bā.”

“mal laggō, awṅgem jun cotor nū ambā kor'ā bāckan, k^hanē ga cotor nū laṭpaṭr'ā ge korckay.”

āsin nōrar mūj^har darā lohārī manā lagiyā k^hanē maṇḍī onā ge
 erpā ho'ā kālā lagiyas, oṇṭā golā aḍḍō rahcā annū ga g^hoṛō arigkā tī
 hū mal latt^hā lagiyā, awṅge bolwas aḍḍō maīyā g^hoṛō argā lagiyas
 darā ṭoṅkkā taratik erpā kālā lagiyas. aḍḍon ga ekā-ekā ullā ṭoṅkkā
 taram ullā bīrī ambā ci'ā lagiyas. arā maṇḍī oṇḍkā xōxā arṭī bīrī
 bolwasin ho'ar aḍḍō tarā kālā lagiyas. bolwas aḍḍō tarā kālā lagiyas
 k^hanē taṅghay gulāir nan d^har'ā ge mal mōd^hr'ā lagiyas. ceṅg'ā ge ga
 oṅggā hū pollā lagiyas pahē xēser nū taṅgarkam ra'ā lagiyas. māxā
 bīrī hū rabaṛ nan xēser tī mal ott^hr'ā lagiyas. tanik pardiya k^hanē ga
 ambā ānā, ṭoṅkkā tarā kālō bīrī ḍahrē kūṭī tā mann nū k^hanem j^hūṛ nū
 oṛā k^hotan ertē kālā bar'ā lagiyas. indr'im oṛā gahi bī xak^hr'ō ās adin
 erpā ho'ar darā atxā nū mekk^hā mōxā lagiyas. eka'am daraṅgā tarā
 kālā lagiyas darā suyā k^hotan beddā lagiyas. suyā ga sannī lātā nū
 k^hotā atṭī awṅge ās cupē-cupē suyard korckī ra'ō holē kālā lagiyas
 darā lātan uṭ'ar darā rap^h lē d^har'ā lagiyas, arā erpā kālar darā adin
 mōcar darā atxā nū ṭip'ar darā aṅgor nū mārā lagiyas. bicckā xōxā
 annū isuṅg, bēk maricā saj'ar darā adin san'ā mōxā lagiyas. ekā ekā
 ullā ga suyard hū mal korckā ra'ō holē hū kālar darā lātan xekk^hā tī
 uṭ'ar darā nūtā lagiyas pahē ṭ^hakr'ā kālā lagiyas. k^hanem ga
 sannī-sannī xaddar saṅggē coṭṭon arxā lagiyas. coṭod xak^hrā holē
 ṭ^huṛhī gahi carī nū adin k^huṭ'ā lagiyas darā cotor nan hiṛhoṛ'ar darā
 adin maj^hhī nū gaṛ'ā lagiyas. adi gahi kūṭī-kūṭī hū ṭ^huṛhī gahi carin
 gaṛ'ā lagiyas darā bakilan baj^hhāba'ā lagiyas. bolwas urmī ullā indr'im
 ahrā mōxā lagiyas.

ās gahi j^hulā t^hailā nū tīxil arā māsī dālī urmī bīrī ra'ā lagiyā, ās
 adin p^haktē ra'ā lagiyas. tambas āsin tīxil mōxnā ge

anb^haniyã kebr'ã lagiyas pahẽ bolwas hã ga ba'ã lagiyas antī tīxil mōxnan ambā ge hũ pollā lagiyas. caṭar-caṭar mōxtē ra'ã lagiyas.

“urmī bīrī tīxlan mōxtē ra'day. liṇḍin curnā mōxō holē eṅgan amkē ba'ã, ēn niṅgā ge mandar mal kam'on ci'on. aur niṅgan ēn tīxlan mōxt'on.”

“innā tī mal mōxon bā.”

“innā tī mōkkay holē ērkē idā isan ãrcī ṭempan b^hīt nū xerrā lagdan.”

liṇḍin curnā mōk^hã holē tambasin teṅgā lagiyas.

“idā bā liṇḍin curnā mōxã lagī, idā bā liṇḍin curnā mōxã lagī!”

“awṅgem jun tīxlan amkē mōxã ba'dan k^hanē ga eṅghay katt^han menā hũ mal menday. barā iḡgō mandar kamdan ci'dan.”

antī ender nanos. curnā mōxō holē ledran bassar darā cicc keccā holē adin guṛ'ar darā bolwas gahi liṇḍī nū saj'ã lagiyas. antī ērā tō ēg^haṛī xōxã ās gahi liṇḍī tā cilgā boṅgā kālā lagiyã.

“idā bā eṅghay liṇḍī tā curnā boṅgā kerã.”

“ondā hō aur tīxil mōxã.”

“malā bā.”

antī bolwas iwram ba'ar darā astek boṅgā kālā lagiyas. ond ēṛ ullā tīxil mōxnan ambar darā aur mōxã ge ōrē nanā ci'ã lagiyas. kebr'ã ga lagiyas pahẽ attuk baggē ga lolã-conhã nanā lagiyas arã tãn g^hok^hã lagiyas—

“nannar gahin ga xaṛ'ã mōxã ge mālīm kādas, eṛpā nū ra'ī awṅge jun mōxdas, eṛpā nū mal rahackā holē nannar gahi baiyan ērã ṭak'os pahẽ.”

8 akkū karam parab hū ārsā kālā lagī. ekāse nanos aulā ormar guyā asmā bi'ō ropnas asmā mal mekk^hos holē bolwas esan mōxāge kālos. ōnd pēṭ^h gahi xōxam ga maṅgar ullā karam parab ra'ī. pēṭ^h ga kānam manō.

“anā babū innā ēn pēṭ^h kālā lagdan, barnā maṅgar namhay karam parab ba'a lagnar. isuṅgad hū muṅjrkī kirkī ra'ī. ekāse asmā mekk^hon awṅge idā tanik maghad ra'ī adin pīxt'on arā jokk pēṭ^h sawdā nanon bar'on.”

“ēṅgāge kicrī mal ondr'oy ci'oy bā.”

“xaddīnum ga xindkā rahackan hō, adin attoy holē mal ban'ō kā.”

“ormar punā-punā attor holē ēn eklā paccā atton ka bā.”

“ēron antī babū.”

antī ropnas pēṭ^h kālar darā bolwas ge kicrī, asmā mekk^ha k^hatrī isuṅ arā bolwas ge mōxā ge miṭ^hāī xēnddas ci'das. indr'im ālon xēnddas k^hanē xēndnā tī mūnd^h ās urmī bīrī ḍ^hiban gin'ā lagiyas. ās ērā lagiyas ka ḍ^hibad pūr'ō ka malā. ās indr'im ālon xēndos oṅṭā rupyā ālō ganikā jukkī nant'ā lagiyas. jukkī mal naṅjar holē ās nannā aḍḍā xēndāge kālā lagiyas esan oṅṭā rupyā kem jukkī nanā lagiyar.

ropnas pēṭ^h kālā lagiyas k^hanē bolwas eṛpā aḥrastim bēcā lagiyas. āsin ba'a lagiyas ka balin endra'am ālon ott^harkā xōxā mucckē ci'ke. ekā-ekā ullā ga bolwas balin muccāge mōd^hr'ā kālā lagiyas. allad eṛpā nū bacc^harkā urmī maṅḍin onā ci'a lagiyā. ās cārē-cārē indr'im ālon ott^hr'ar darā bēcā ge urk^ha kālā lagiyas. annē ga ās baggē bēcā ge nannā tarā mal kālā lagiyas. ās ga taṅghay saṅgiyar gane bēctē kīrā amm-onkan mōd^hr'ā kālā lagiyas. jokk saṅgiyar bēcā ge

bar'a lagiyar k^hanē ga ambā ānā, j^hitkī k^hanem nak^hal nū d^hūlin maṇḍī amxī k^haṭ'a lagiyar. puṭus atxan ḍ^hibā kam'a lagiyar. k^hanem ga jūrī-pāṭī k^hanem ga beñjā-beñjā bēcā lagiyar. pāhī nanor darā tām-tām caṭuwan assā-assā anb^haniyā nālā tōkā lagiyar. ekāse bīṛid puttā kālā lagiyā adin hū ballā lagiyar. ropnas pēṭ^h tī kirrkā xōxā bolwasin eṛ'a lagiyas.

“bolwā barā hō eṛpā, hūram bēcā.”

“kālā lagdan bā.”

ennē ba'ar darā bolwas naltē tōktē ucc^hlārnum eṛpā kālā lagiyas. xeḍḍ xekk^hā urmī b^husur b^huṇḍḍ manā kālā lagiyā bolwas gahi.

“pēṭ^h tī endrā ondrkā cicckā ra'day bā. karam ge punā kicrī ondrkā cicckāday bā.”

“endran ondr'on nīn ga eṅghay katt^han hū mal menday.”

“endrā mañjjā darā bā.”

“endrā manō ka hudā erā tō balin tisigday darā bēcā ge kāday.”

“mōd^hrkā kerkā rahackan bā, balin mucčāge.”

“maṇḍin nīn oṇḍkay kā.”

“malā bā ḍeḍe garhī b^hāwrā allā kurckī rahcā hot'an.”

“idā erā tō hurmī maṇḍin juṭṭ^hā nañjā ciccā.”

“holē hebrdan ci'dan bā.”

“ender nanoy antī, hudin onoy! kalā cotor gaḍḍī nū tundkē barkē.”

“cotor gaḍḍī nū malā bā, kaṭ^hut nū tunddā ci'a lagdan.”

“kalā antī.”

antī bolwas annem nandas. kokō-rombō manar darā kaṭṭū cākī tunddā ge ho'das. ropnas pēṭ^h ganikā endr'ānum bolwas ge mōxā ge ondr'a ci'a lagiyas.

“ek^hon bā enḡgāge endrā ondrkā cicckā ra'day?”

“endran ondr^t'āday hō. idā j^hulā arā penṭ^h!”

“mōxā ge jun ba'ā lagdan bā.”

“idā ondā mūr^hī laḡḡun ondrkā cicckā ra'dan. mēd'ā-mēd'ā mōxkē.”

“tanibuṛā ga ondrday bā tekal mēd'ā-mēd'ā mōxā ge ba'day.”

“ewndā baggē ondr'a ge ba'day hō! ḡirrnā bese mōxoy kā!”

“annē niḡḡan ondr'ā ge mallā ba'nā bā. mēd'ā-mēd'ā mōxā ge ba'day awḡge jun ba'ā lagdan bā.”

“honnē ba'day holē barnā pēṭ^h tī endrā hū mal ondr'on ci'on.”

“ondrkē ci'kē bā, honnē mal ba'on!”

anti bolwas annem nanā lagiyas. nīk'im hū ās ge mōxā ge ciccar holē mēd'ā-mēd'am mōxā lagiyas nannā xaddar bese hahrārkā bese mal mōxā onā lagiyas. xaddar endr'ānum mōxor holē ba'ā lagiyas—

“idā ērā tō enḡhay j^hulā nū hū aḡḡā ra'ī.”

anti ās taḡḡhay j^hulā tā t^hailan ēd'ā lagiyas. pahē ci'ā mal ba'ā lagiyas. ās ne'ā mōxā ge ballā lagiyas, ās ge laggā lagiyā ka nēckā tī hū mal ciccar holē ekāse laggō, awḡge ās mal ne'ā lagiyas. mal ciccar holē ās gahi jiyā kayā ettā kālā lagiyā. ās asan nēkan hū ender hū mal ba'ā lagiyas. erpā kālar darā tambasin teḡḡgā lagiyas.

“bā nīn ba'day ka endr'ānum hū xaṭr'ā-xaṭr'ā mōxā k^hane kūl cāṛē ur'ī arā baggē embā laggī, ēn ga ormar ge xaṭṭdan pahē enḡgāge nē hū mal ci'nar. bā ender ār gahi kūlad ur'ī hot'an.”

“ār gahi kūlad mal ur̄ī, babū.”

“holē ga ēn urmin xaṭṭā xaṭṭā mōxon.”

“niṅggāge hū bacc^hāba'kē, urmin amkē muñjā ci'āge.”

“nīnim ga xaṭṭā mōxāge ba'day bā.”

“urmin xaṭṭāge t^horē ānā lagdan.”

taṅdas gahi katt^han menar darā āsin rap^h lē pākdas arā ba'das—

“nīn ga urmin axday, pahē nīn annē amkē nanā. ci'or holē
īj^hirkē mal ci'or holē amkē ne'ā.”

“ēn nēk^hay tī hū mal ne'dan bā. pahē eṅghay heddē raī k^hanē
ormar ge xaṭṭdan mōxdan.”

akkū karam ge duī ullā bacc^harkī raī. ropnas guṇḍā hū mal
xūs^hkā ra'das.

“anā bā nām karam ullā asmā mal mekk^hot?”

“guṇḍā hū mallā xūs^hkā hō.”

“holē asmā bā.”

“mekk^hot, idā innā nagad biṛ'ā lagī ābdā xaid'ādan. nēlā sommar
hike, nēlā pairī cuñjjot darā nēlam putbīrī guṇḍā xōsot.”

“holē ī pālī asmā bārot bā!”

“annem jun g^hok^h'ā lagdan hō.”

“ī pālī ga ēn hū karam k^haṇḍḍā ge kālon bā.”

“māxā bīrī karam k^haṇḍḍā ge kānar hō ekāse kāloy!”

“ēn eklā t^horē kālon ka bā.”

“karam k^haṇḍikā xōxā eṛpā kirrā ge mal elcoy hō.”

“māxā bīrī eṛpā mal bar'on bā b^hair māxā karam nalon.”

“ajam rasikā ra'day hō.”

“ormar nalor holē mal nalon ka bā.”

“kāloy jun antī. barnā bacc^har oñtā niñggāge xēl kamt'on ci'on.”

“xēl kamtāckay holē ga bā ak^hrā tā d^hūlin cōd'on ci'on.”

“c^hote burā ra'day pahē anāit kohā-kohā kacc^hnak^hrday hō.”

“rij^h laggō holē mal naloy tōkoy ka bā.”

“mānim babū niñggāge barnā bacc^har sannī esan xēl kamt'on ci'on.”

antī ertē-ertē karam parab ārṣiyā kerā. ekā-ekāse bīrī puttā lagiyā ka karam candō gahi argnā manā lagiyā. ewndā daw ennē laggā lagiyā ka candō karam bēcā ge saprārā darā argā lagī. ekāse bīrid puttiyā candō argar darā gottā saūsen billī nanā lagiyā. bīrī puttkā xōxā kermē-kermē paddantā jōxar xēl, ḍambuwa arā g^hañt nan ot^hrā lagiyar. nannā tarā cērā kuker pūp tokk^hā ge kālā ge saprārā lagiyar. ormar guyā putbīrītim c^hirkā asmā k^hanem bārikā asmā mekk^hā lagiyar. paddantā mētar tañgg'ā-tañgg'ā xēlnan siñgr'ā lagiyar. hormar guyā karam pāhī barckā rahcar. pahē ropnā gar guyā nē hū pāhī mal barckā rahcar.

“anā bā namhay guyā pāhī nē hū mal bar'or!”

“nē bar'or hō pāhiyar dim malikar tō, ra'nar ār hū ga nin ajjī gar taram kānar.”

“holē namhay tarā antī.”

“nēlā bar'or jun hō.”

“ormar guyā ga innam barcar bā.”

ormar guyā pahiyārin ērā lagiyas awñge bolwas ge daw mal laggā lagiyā. ās ge laggā lagiyā ka ont'ākem pāhiyar ār gahi erpā nū barckā holē ās ge koṛē laggō pahē. gottā paddā tā kukkor-kuker ga ormar tamhay-tamhay pāhiyar sañggē kuddā nuñggā lagiyar, pahē bolwas ender nanos. ās aulā nēk^hay gane bēcōs ka kuddos.

bolwā taṅgiyod rahackā holē pāhir bar'or jun pahē. pāhiyar hū bar'or holē ār ge nē susur'ō ci'ō. awṅge ār guyā pāhī nē hū mal barcar. bolwas putbīrī gūṭī pāhiyar gahi āsēpaīrā ērā lagiyas. nannar gahi pāhiyārin ērā lagiyas k^hanē ās ge laggā lagiyā ka emhay guyam bar'ā lagnar. antī abrār hū ār gahi eṛpā tarkūṭī tī katṭā kālā lagiyar. bolwas ge ga daw mal laggā lagiyā pahē ender nanos, pāhiyar gahi āsēpaīrā ērtē bīṛid puttiyā kerā.

“anā bā ēn innam punā kicrin atton kā!”

“akkun attoy holē niṅgan nē har ēror hō.”

“holē nēlā ekā bīrī atton bā!”

“paīrī cāṛē barkē, punā kicrin ā bīrim attoy.”

“ban'ō bā.”

“adā kālā lagnar kikā babū, xēlad-ḍambuwad xarxā lagī.”

“holē ēn kālon antī bā!”

“kalā jun antī, ēn asmā mikk^hkā ra'on.”

iwram bācas ka malā bolwas eṛpā tī ciccyārtē urk^has. bolwas ba'ā lagiyas—

“candō billī ṭah-ṭah,

gajar gurr pah-pah.”

ennē ba'te bolwas ucc^hlārnum boṅgtē karam k^haṅḍū kukkor tarā cāil keras. arā ār saṅgē nalā tōkā ge ōrē naṅjjas ciccās. goṭṭā māxā bolwas ak^hrā taram rahcas. bīṛī argnā tī mūnd^h bolwas eṛpā kirriyas.

“bā balin tisp'ā.”

9 ropnas xandr'ā lagiyas awñge oñghonum jañjkarkā kerkā rahcas. arā xandrkā tī bolwas gahi gūlnan menar darā nijriyas keras. ropnas ga adhā adhī māxā gūṭī asmā mekk^hā lagiyas awñge tanik dirī tī cūtkā rahcas. awñge ās xērad cīxiyā adin hū ballas. bolwas gahi katt^han menar darā ork^h'āge poldas arā oñghonum ba'das.

“nē hikdar harō.”

“ēn hikdan bā.”

“akkun bar'ā lagday antī babū.”

“goṭṭā māxā nalikan antī, ci'ā bā punā kicrin ēn aur ak^hṛā kālon.”

“jokk beṛā xandr'ā hō.”

“malā bā ēn ak^hṛā kālon.”

“idā ondā.”

bolwas punā kicrin attar darā ak^hṛā tarā urk^hdas kādas. nalā ge ga mal naliyas. ās ga goṭṭā māxā naliyas ki ucc^hiyas keras. ak^hṛā gahi tarkūṭī nū kālar darā nalū ālarin ērdas, k^hanem ga nannā xaddar gahi attikā pundarkā kicrin ērdas. k^hanem ga tañghay kicrin ērdas. bolwas ge laggā lagī ka ās gahi punā kicrī bese nek^hay kicrid hū malkī.

ittrā ropnas ge ga nalā kālā ga tukkā lagī pahē aḍḍon hū ga ērnā raṭ. nē ās gahi aḍḍon xāpō ci'ō. ak^hṛā hū ās ge kānā raṭ. pairī bīrī ropnas p^husrā gahi pādā nū aḍḍon jōṛā tī k^huṭ'ar darā adi ge xosskā g^hāsīn ci'das. mālim sahārā k^hanē ga ropnas oṇṭā dantī-kūmnan kicrī tī mēṛ^hcas ciccās darā annū tañggānā kamcas. adi gahi xōxā ās nalā ge ak^hṛā cāil keras. ormar xēlan ḍambuwan assā lagnar k^hanē ropnas kūman xēl assnā bese mañj-mañj anb^haniyā naliyas tōkiyas. argī ucc^hnā gūṭī ās ak^hṛā nū naliyas darā nalikā bicckā xōxā bolwasin

erpa hoccas darā keras. bolwas asmā mōxar darā aḍḍon bicc^hras darā ṭonkkā tarā hoccas keras. ittrā ropnas nannar gahi erpa nū kālā-kālā j^harā onā lagiyas. ropnasin ērā k^hanē ga laggā lagiyā ka erpa nū ās ge endrā gahi hū g^hok malkī. nip^hikir kuddā-kuddā j^haran onā lagiyas arā ḍaḍḍin pārā lagiyas.

“aḍḍon ennē cārē ondr'ā lagday hō.”

“lohārī mañjā bā.”

“oṇḍkā baurhā tī endran hū ballā lagdan hō.”

“esan oṇḍkay darā bā.”

“ennem nēk^hay malā nēk^hay guyā kālar darā oṇḍkan hō, innā karam bāsī hike k^hanē j^harā-j^harā mal xak^hr'ō.”

“honnē amkē onā bā.”

“baṛet nū karam bar'ī hō k^hanē amkē onā ba'day. urmī ullā ga mālim ondan.”

“ēn asmā mōxā lagdan bā.”

“mōxā jun antī hō, ḍaurā nū ērkē barikā asmā hū ra'ī.”

“ewndā baggē mōxon bā, idā c^hirkā asmā hū ra'ī.”

“urmin muñjā oṅgoy ka hō, oṅgnā b^hair jun ott^hr'ā.”

“nēlā ge tissō kālō holē!”

“mal tissō hō.”

bolwas kūl urnā gūṭī asman mōxdas. k^hanem bārikā asman k^hanem c^hirkā asman. nannā ullā hū asman dim mōkk^has. asmā gahi ra'nā gūṭī ga bolwas maṇḍī dim mal oṇḍas.

10 akkū bolwas say bac^har gahi mañjjas keras. ās axdas ka ās gahi hurmī saṅgiyar lūrkuṛiyā kānar. bolwas ge hū kālā ga tukkī pahē tambas sannī ra'das ba'ar āsin lūrkuṛiyā kālā ge mal ci'ā lagiyas. enderge ka bendrā paddā tī lūrkuṛiyā nāx kōs gecc^hā rahcā.

“babū niṅgan ēn barnā bacc^har tī lūrkuṛiyā taiyyon idnā xōnd ambā kalā.”

“ormā xaddar lūrkuṛiyā kānar, etwā arā bud^hwasin ērā tō, bud^hwas ga eṅghay tī sannī ra'das, annū hū ās lūrkuṛiyā kādas.”

“bud^hwasin etwas ho'te kādas awṅge bud^hwas ge kālā bar'a ge beṛhā mal laggī. niṅgan nē d^har'o ho'o.”

“holē ēn bud^hwas gahi xekk^han ōn tarā d^har'on darā kālon. pahē idnātim kālon bā.”

“nēlā bip^hāi hike ēn nēlā pēṭ^h kālon darā niṅgāge paṭī arā pilsur ondr'on ci'on, pahē hurmī ullā niṅgāge lūrkuṛiyā kānā manō.”

“ēn kālon bā.”

anti bip^hāi ullā ropnas pēṭ^h nū bolwas ge j^hulā, peṅṭ^h arā paṭī pilsur xinddiyas. arā bolwas ge mūr^hī gahi d^hemban hū xēdā ge mal mōd^hras. bolwas aulā eṛpā abrātim bud^hwā gar saṅgē bēcā lagiyas. ormarin teṅgā lagiyas kā—

“innā embas eṅgā ge paṭī, pilsur arā j^hulā peṅṭ^h ondr'os ci'os. arā ēn nēlā tī lūrkuṛiyā kālon.”

aulā bolwas pēṭ^h kānā ḍahrē taram bēcā lagiyas. arā tambas gahi barnā gahi āsēpaīrā ērā lagiyas. anti ropnas puttnā beṛā nū oṅṭā bās gahi sottā nū xōxā tarā t^hailan ceṛ'ar darā eṛpā kirriyas. bolwas āsin īriyas darā boṅgtē boṅgtē keras—

“bā ek^hō enghay paṭī pilsur?”

“idā t^hailā nū raṭī, niṅgāge j^hulā arā penṭ^h hū ondrkā cicckā ra'dan. mūnd^h ondā mūr^hī laḍḍun mokk^h liṅ^hi'ā.”

“mūnd^h enṅgā paṭī arā pilsur ci'ā. mūr^hī laḍḍun xōxā mōxon. ”

“idā ērā tō niṅgāge punā kicrī.”

“iwndā daw raṭī bā, j^hulā nū ga c^hapā hū raṭī.”

“att ērā tō kohā manī ka sannī manī.”

“ban'ō huit bā.”

“att ērā ba'ā lagdan k^hanē!”

“idā ga bañcā bā.”

“ewndā daw ēt^hr'ā lagday babū.”

“sacc^hem bā.”

“mānim babū. akkun ott^har'ā ci'ā mahlē marxō kālō.”

“ē g^haṭī attā ci'ā bā.”

“nēlā attoy hō.”

“ott^har'ā lagdan antī.”

“ci'ā uidan ci'dan.”

“ondā bā.”

“ondā hō mūr^hī mokk^h liṅ^hh'ā.”

“malā bā ēn akkun mal mōxon.”

“ekā bīrī mōxoy antī.”

“mōxon jun, eka'am bīrī.”

“ennē axnā holē mal ondr'on ci'on pahē.”

“mōxon bā uiyyā ci'ā. idā paṭī pilsur hū anāit daw raṭī bā, pilsur nan hū raṅg biraṅg mad^hhē ondrkā ra'day bā.”

anti bolwas paṭī nū oṛā k^hanem endrā malā endrā kam'ā helras.
innā bolwas mūṛhī laḍḍun mal mōxos. ās gahi kūlad ga paṭī pilsur
nan ērā k^hanem rij^h tī uṛcā kerā. innā bolwas gahi rij^h nannam ēt^hr'ā
lagiyā. enderge ka bolwas nēlā tī lurkuṛiyā kālā ge oṛē nanos ci'os.
tambas xuṛtī bīrī tā maṇḍin k^haṭ'a ge cāṛē-cāṛē cicc oddas darā kaṭṭun
ladcas.

“ikyā kerkay bā idā kaṭṭūd caṛkiyā.”

“bar'ā lagdan hō, idā kacṛā kaṅkk jun ondr'ā ge kerkā
rahackan.”

“j^hurid muñjrā ka bā.”

“muñjrā awṅgem jun kacṛā kaṅkk nan ondr'ā ge kerkā
rahackan.”

“ender amxin irtoy antī bā.”

“tanik sarlā suktī raṭī, idinum ambṛī sajdan kikā.”

“sarlā suktī tī eklā manō bā?”

“aṅgor nan ircā tō goṛ-nāx ṭ^hū aluwan māṛdan ci'dan.”

“aluā nū ga bā berxad irxkī raṭī.”

“ṭ berxā ge hū erxāge aḍḍā hū mal xakk^hr'ī kikā.”

“ēn ga maṇḍī mal onon bā.”

“enderge hō, berxā irxkī raṭī awṅge.”

“nōṛon darā kuṛon hō.”

“malā bā eṅgā kīṛā mal laggā lagī.”

“idā maṇḍid biccā kerā hō. gucc^hr'ā tō tanik, ēn maṇḍin
pīsdan.”

“husanum pīsā nī bā eṅgā co'ā mal tukkā lagī.”

“gucc^hr'ācappā mahlē idā maṇḍī gilā manō kālō.”

“idā aluwad hū ga biccā kerā bā.”

“ott^hr'ā hō mahlē olō kālō.”

“idā bā oṅṭā aluwā ga ulliyā darā k^hork^horā mañjjā kerā.”

“awñgem jun cãřē-cãřē ott^har'ā ba'ā lagdan hō.”

“ēn aluwan sandan bā.”

“san'ā pahē bēkan baggē amkē saj'ā, mahlē xařxō kālō.”

“ēn ax'ā lagdan bā.”

“barā idā mañđī ott^hr'ā lagdan.”

“ēnggā baggē mañđī amkē ci'ā bā. sarlā amxin hũ mal mōxon.”

“tanī buřā mōkk^h ērā tō ekāse laggī.”

“malā bā ēn aluā sañggē eklā onon.”

“nīn mōxoy bāckan darā sarlā nū baggē amřī sajjkan.”

antī bolwas xurřī bīrī mañđin baggē mal oñđas. cūtō bīrī hũ ās pařin arā pilsurnan tañghay pak^hwā tarā uiyyas arā aulā māxā xandras. ās ge laggā lagiyā ka ekā bīrī pairī manō ka ās lūrkuřiyā kālos. ā māxā ās bijjā k^hanem ejjras keras, arā mesgā tarā muřur-muřur ērdas ka mesgā gahi b^hoñkkā tī billī kor'ā lagī ka malā.

“ender ge mal xandrday hō! upuř cupuř mañjkā kudd'day.”

“xandr'ā lagdan jun bā.”

“xērad hũ mallā cīxkā kikā.”

“cīxiyā bā.”

“ek^hon ēn menā hũ mallā meñjkā.”

“adā ga bā meñjkay.”

“hā'ā hō, bijjiyā kerā.”

“ē g^hařī xandr'ā hō. pairī argī manā.”

“xandr'ā hũ mal tukkā lagī bā.”

“xannan miñkk^hā tō ekāse xandr'ā mal tukkī.”

“idā ga billī manā lagī bā, mesgan ērā tō b^hoñkkā tī billī kor'ā lagī.”

“hā'ā hō.”

pairī mañjjā kerā k^hanē bolwas cāṛem cōcas arā cāṛē-cāṛē xēsō puṭus
gahi kaṛikan cabcas, cotor gaḍḍī heddē uikā amm tī nōṛhras mūj^hras
darā b^hāwārī nū uikā ṭaṭṭ^hī tā koroñjō isuṅg nan nalb^hras.

“ekāse nalb^hrkā ra'day xedḍan ērā tō.”

“g^hasar'on bā akkun ga oṅṭā eklā xedḍ nū g^hasarkā ra'dan.”

“ijgō barā nalbdan ci'dan.”

“aluwan kuṛā ci'ā bā bāsī maṅḍī saṅggē mōxon. holē ekā bīrī
kālot antī bā.”

“beṛā manō holē jun babū.”

“holē beṛā argī manā.”

“nīn maṅḍī oṅḍ liṅg^hā.”

“maṅḍī hū onā mal tukkā lagī bā.”

“cerō hū mal oṅḍkā rahackay, tanik'ōkem onā.”

“xollā ci'ā antī bā.”

“ekāse maṅḍī onday hō. sak^hṛin ērā tō urmī tarā bījā lagday.”

“urmin peson bā.”

aulā bolwas ulā bahrī-ulā bahrī manā lagiyas. ās ge ga laggā lagiyā
ekā bīrī lūrkuṛiyā kālon. k^hanem ga bud^hwā garin ērā ge kādas urk^har
ka malā ba'ar darā.

“ē bā bolwā gar lūrkuṛiyā kerar kikā.”

“kālā ci'ā hō, innā ga niṅghay nāmen eklā argt'ānā ra'ī.”

“holē innā ēn mal bac'on bā.”

“innā niṅggā bacnā malkī, innā saṅggem kirrot. nēlā tī nīn
bud^hwā gar saṅggē kāloy.”

pairī bīrī ropnas aḍḍon baṭgī heddē k^huṭdas ci'das darā aḍḍō ge g^hāsīn ci'das. arā eṛpā kirrkā xōxā bolwas saṅge ṭōnggō kālā ge saṇṇārdas. anti bolwas gahi nāmē ṭōnggō tā sannī lūrkuṛiyā nū argtācas ciccās. nāmē argtāckā xōxā bolwas ge ewndā daw laggā lagiyā.

“ekāse lagiyā hō ṭōnggō tā lūrkuṛiyā?”

“daw lagiyā bā.”

“akkū laṇḍī amkē manāge.”

“mal manon bā urmī ullā lūrkuṛiyā kālon.”

11 nannā ullā tī bolwas urmī ullā lūrkuṛiyā kālā lagiyas. ās ekā ullā hñ nagā mal nanā lagiyas. ās urmī ullā bāsī maṇḍin onar darā sannī lūrkuṛiyā kālā lagiyas. ekā ekā ullā ga amxid hñ mal bacc^hr'ā lagiyā. annem bēk maṇḍī onar darā kālā lagiyas. ās amxī maṇḍī ge baṛwārī mal manā lagiyas. ekāse xak^hr'ā lagiyā annem onā mōxā lagiyas. tambas ekāse ba'ā lagiyas annem nanā lagiyas.

“babū innā ga amxid hñ mal bac^hrkī ra'ī, idā isan aluwā ra'ī, kuṛkē darā maṇḍī saṅggē mōxkē. ēn aḍḍon bicc^hir'ā lagdan. onkē darā bud^hwā gar saṅggē kāl^hkē.”

“urmī ullā ga aluwan kuṛdan mōxdan, innā cēc suktīn san'on darā maṇḍī onon. ot^hr'ā ci'ā tō poṭoṅgan. arā rasṛin eksan uikā ra'day bā, bāsī maṇḍī tā amm saṅggē san'oy-mōxoy holē anb^haniyā embā laggī.”

“katt^han ga anāit daw p^hurc'āday, cāṛē cāṛē onā cappā. ekā ullā nīn pardoy poṭoṅgan hñ ōsṛ'ā polday.”

“acaṅgā nū ṭaṅgday uiday darā eṅgan ott^har'ā ge ba'day, oṅgon ott^har'ā ge.”

“endran hñ ga beddā polday urmīnum ga eṅgānum beddt'āday. aḍḍon hñ bicc^hirnā ra'ī, ērā tō ekā bīrī bicc^hir'on, laṇḍī lohārī manā kālā lagī.”

“nīn kalā aḍḍon ho'ā ēn balin muccon darā lūrkuṛiyā kālon.”

“lūrkuṛiyā tī kirrkā xōxā cāṛā gaḍḍī heddē kāl^hkē ēn asanum aḍḍon xāpon nīn aḍḍon ēroy holē ēn g^hāsin xoyon.”

lūrkuṛiyā kālō bīrī bolwas taṅghay t^hailā nū ōnd muṭṭ^hī tīxlan d^har'ā lagiyas. ekā ekā ullā bolwas koday asman ho'ā lagiyas. arā lūrkuṛiyā tī kīrrō bīrī adin p^haktē mōxtē bar'ā lagiyas. undul-undul ga g^hag^hhārī ḍ^hoṛhā tā calkur nū cīyan kālō bīrī taṅghay saṅgiyar saṅggē māṛā lagiyas arā lūrkuṛiyā tī kīrrō bīrī oprkā ra'ā lagiyā k^hanē adin mōxte-mōxtē kīrrā lagiyas. k^hanem ga pak^hnan pesar darā mann maīyyā lebd'ā lagiyas, k^hanem ga ender nanos koday asman kiccā-kiccā mann gahi ḍāṛā nū lūrkuṛiyā kālō bīrī taṅg'ā lagiyas arā kīrrō bīrī adin mōxā lagiyas.

“ī mann nū eṅghay asmā ra'ī, bud^hwā nīn polloy argā.”

“eṅghay asman hū ot^hrkē ci'ke.”

“bud^hwā nīn mann nū argā polday nēlā tī nām sainā xaid'ot arā xaṭr'ot mōxot.”

“bolwā etwasin mal mes'ot enderge ka etwas cāṛē-cāṛē mann argdas.”

“bud^hwā ondā.”

“anb^haniyā embā laggī bolwā.”

“āde ērā tō hū mann nū kohāsm asmā ra'ī.”

“bolwā hudin eṅggā ge hū ci'ke.”

“īd ga kiccir'ā hū mal kiccir'ī, pak^hnā beddā tō bud^hwā kucc'ot idin.”

“īd ga baggē embā laggī bolwā.”

“ha'ā.”

ennem nantē-nantē ās urmī ullā lūrkuṛiyā kālā bar'ā lagiyas.

lūrkuṛiyā nū bolwasin ga ormā xaddar elgt'ā lagiyar. pahē bolwas nēkan hū endrā hū mal ba'ā lagiyas. ormā bac'ū xaddar kohā caūkī nū okkā lagiyar arā bolwas mund^hb^hāre xēxel nū. undul ga ennē mañjjā, ā sannī lūrkuṛiyā nū kohā sahebas lūrkuṛiyan ērā xōjā ge barcas. bolwas aulā hū xēxelnum ukkā rahcas. ā bīrim ārin bact'ū sahebas barcas arā bolwasin bācas—

“anā hō bolwā enderge nīn kiyyā ukkā ra'day, innā kohā sahebas barckā ra'das nīn innā dighā caūkī nū okk'kē.”

bācas darā urk^has keras. antī bolwas ā bīrī oṅṭā taṅgg'ā saṅgiyas hedde okkā ge keras. pahē ās āsin bācas—

“nīn urmī ullā mund^hb^hāre okkday, akkun isan, kalā xēxel num okk'kē.”

“sahebas barckā ra'das awṅge jun mes'a ge ba'ā lagdan.”

“sahebas barckas tō ēn ender nanon.”

“kalā-kalā kiyyā, mund^hb^hāre okk'kē.”

“eṅgan kebr'os lē.”

“ēn ender nanon antī.”

“honnē ba'day holē kalā lagdan antī. kebr'os holē ērnā laggō.”

bolwas mund^hb^hāre keras k^hanē ormar āsin īriyar darā alk^hā helrar. bolwas nēkan hū endrā hū mal bācas. antī bolwas aur xēxelnum okkāge mund^hb^hāre keras darā ukkiyas. ā bīrim ā kohā sahebas barcas darā bolwasin keppas arā bact'ū sahebasin hū keppas. ās gahi urk^hkā xōxā bolwas bact'ū sahebas tī anb^haniyā maur mokk^has. bolwas gahi mēd nū kohā-kohā bobrā cūckī kirkī rahcā. ās aulā anb^haniyā cīxyas. eṛpā āṛsnā tī mūnd^h ās b^handras. pahē ās aulā tambasin mal tiṅgyas. ās g^hok^h'ā lagiyas ka tambasin teṅggos holē nannā ullā tī āsin lūrkuṛiyā mal taiyyos. aulā ās taṅghay attikā kicrin hū mal ott^hras,

ās g^hok^h'ā lagiyas ka tambas ēros holē menos kā enderge niŋghay mēd nū ennē kohā-kohā bobrā mañjkī kirkī ra'ī. ās bāsī maṇḍī onar darā ṭoñkkā tarā keras.

“cāṛē-cāṛē bar'oy kā. idā aḍḍon ērkē, ēn g^hāsī xoyā kālā lagdan. bīrī puttō holē erpā ho'ke, arā ciccān oddkā ra'ke. ēn kālon darā tīxlan saj'on.”

“kaṭṭun hū mallā nūrkā kikā bā.”

“batrē k^haṅg^hr'ākē jun.”

“caṛkō kālō holē.”

“awndāge ēn āṛson kālon.”

“nēlā golā aḍḍō nū ṭ^hañkkū ṭaṅkē ci'ke, xess xall tarā anbhaniyā buṅgī.”

“ēn urmī ullā xāpā lagdan boṅgā hū mal buṅgī nīn xāpday k^hanem buṅgī.”

“honnē ba'day bā nēlā tī aḍḍō tarā bar'ā hū mal bar'on.”

“ārcī ṭempan īrkā ra'day? laṇḍī aḍḍod hū sōj^h manī kālī.”

“nīn ga pasnan eklā axday. kalā, kalā bā cāṛē g^hāsīn xoykē.”

“kālon jun babū.”

“bā nēlā eṅghay kicrin nōṛkē ci'ke.”

“nēlā malā hō nelbeñjā etwār hīke cind saṅgē kicrin lad'on maṛixkad baṛhiyā urk^hī.”

lūrkuṛiyā tī eṛpā kirkā xōxā bolwas bāsī maṇḍī onar darā urmī ullā ṭōṅkkā tarā tambas heddē kālā lagiyas. amxid bacc^hr'ā lagiyā k^hanē bolwas amxī saṅggē onā lagiyas mahlē bēk maṇḍī onā lagiyas. ropnas putbīrī ṭōṅkkā tartik eṛpā kirkā lagiyas darā maṇḍī bīt'ā lagiyas. nannā kuṛiyā nū bolwas ḍ^hibrin dag'ar darā bac'ā lagiyas. ropnas ge ennē baggē nalak^h manā lagiyā ka bolwas saṅggē kacc^hnak^hr'ā ge hū beṛā mal xak^hr'ā lagiyā. bolwasin ērnā-xōjnā, eṛpā tā nalak^h ka ṭōṅkkā tartā urmī nalk^han ropnas gem nannā manā lagiyā. ās urmī bīrī g^hok^h'ā lagiyas.

“ennē nū ekāse manō eṛpā ka ṭōṅkkā tartā urmī nalk^han enḡgā gem nannā manī. ennē nū bolwasin ekāse bact'on. paddantā ormā xaddar lūrkuṛiyā kānar.”

12 ropnas gahi nalk^han ērar paddantā ālar āsin urmī bīrī ba'te ra'ā lagiyar. undul ropnas gahi collā mund^hb^hāre erpā tā sukō paccō ropnā garhī mesgā maīyyā tā tumbā xañjkan īriyā darā ār guiyā kerā.

“ender nanā lagdar kō bolwā, erpā nū ra'dar ka malā?”

“innā ekā tartik bīrī argiyā ayō, ḍahren mōd^hrkī kirkī kā. ekā ullā hū mal bardī, pahē innā ḍahrē beṛārkā bese.”

“gottā ullā ga ṭōnkkā tarā ra'dar tekkel bar'a ge ba'dar. erpā heddē ra'num ender manō nattiyas gane hū mal xak^hrdan. awñge jun kuddā bar'a lagdan.”

“endrā nanā lagday kō bolwā, innā lūrkuṛiyā mal kerkey?”

“innā etwār hike ajjī, urmī ullā lūrkuṛiyā kālon kā.”

“nin ajjī ge kaṇḍon ondrā ci'a babū.”

“hukan hū ondrkē kō. cilam nū goṛ-duī ṭhū aṅgor nan sajkē ci'ke.”

“idā onday hukā arā kaṇḍō.”

“ṗinī tañkkun arā aṅgor nan nimbas ondr'os ci'os.”

“idā, mōd^hrkan kerkan ajjī, ondr'a ci'a lagdan.”

“oṅṭā k^hapran ot^hr'a ci'a tō bā aṅgor nan culhā tī ot^hor'on ci'on.”

“iddā ondā.”

“onday ajjī aṅgoran saj'ay darā onay.”

“ondā kō nattī oṅghon nīn hū surup ērā. natiyā hikday awñge jun alk^hdan kō.”

“anā babū mesgā nū ga anb^haniyā tumban xañjtäckā ra'day.”

“kāloy holē oṅ'ākem ho'a ge amkē mōd^hr'a ge yō.”

“ṭonkkā tarā kādan k^hane ga tumban hũ xaṛnar ho'nar kānar, nin nattis hũ lūrkuṛiyā kādas eṛpā nū nē hũ malā.”

“awñgem jun aguwā manon ci'on ba'dan babū.”

“nīn ga ba'oy eklā jun, beddon darā ondr'on ci'on ga mal ba'dī.”

“nīn ba'ā nī ēn katt^han āṛst'ādan ci'dan.”

“ekā aiyā īrkī ra'dī ka niñggā gem sagaī nanā ge mukkar xak^hrnar.”

“kirtō paddantā tā karmin axday adi gahi tan mētas malikas. adi gahi ga xaddar hũ malikar nīn ender ba'day.”

“ēnggā gem ga ci'or annē kohā eṛpā tar.”

“nīn ba'ā eklā katt^han ēn āṛst'on. tambas ba'ā lagiyas awñge jun ba'ā lagdan babū. ewndā ullā ennem ra'oy. nalak^h ge ga ambā ānā ajam kamiyā ra'ī.”

“teñgkē ci'kē antī yō, endrā ba'nar holē ērnā laggō. pahē nin nattis!”

“nīn nip^hikir ra'ā, ēn katt^han āṛst'on urmid ban'ō.”

“kalā tō oñṭā tumban mesgā tī ett'ākē ci'kē nin ajjī kālā beddā lagī.”

“kohā besen ett'ākē kō goṛ-duī sāñj^h mal mōxom holē ekāse nāmē nanon.”

tumban/nolan eklā mōxoy ka ajjī, mañḍī mal onoy.”

“cox'os cappos k^hanē, niñgdas ga katt^han anāit ṭab^hiy'ādas.”

“onday j^hok'ay, lakkē mahlē palkrō kālō antī.”

“ambā ṭiṛ'ā kō kermē kermē ett'ā.”

13 antī sukō paccō nannā ullā ropnas gahi katt^han karmī tambas heddē ārstācā ciccā. karmī tambas hū gacc^hras. arā sagaī gahi ullā uīyyas. ropnas hū g^hok^h'ā lagiyas ka akkū erpā ka ṭoṅkkā tartā urmī nalk^had nebbā manō. ka bolwas hū daw tī bac'ā oṅgos. ropnas taṅghay sagaī nū goṭṭā paddiyarin mīxīyas. ontācas mōxtācas. ormar oṅdar-mokk^har naliyar tōkiyar. sagaī gahi xōxā ormar ba'ā lagiyar nē ax'ī bolwasin daw nanō ka malā. pahē bolwas gahi xallī ayaṅg bolwasin akay baggē conhā nanā lagyā. ennē laggā lagiyā ka adi gahi kūl tim bolwas kundurkā ra'das. pahē bolwas adin undul hū ayō mal bācas. ās ge taṅgiyō gahi conhā mal xak^hrkī rahcā awṅge ās ballā lagiyas ka ayaṅg gahi conhā ekāse manī. enderge ka taṅgiyō ās bōlom rahcas k^hanem muṅjrā. ād indr'im bācā holē ba'ā lagiyas—

“barckī ra'dī sotaṛ'eṅg emhay guyā xārā ge.” ās gahi ennē mannā tambas ge daw mal laggā lagiyā.

“honnē mal ba'nar babū. niṅgiyō jun hike.”

“awndā ullā iṅgiyō mal rahcā innam iṅgiyō bañccā kerā.”

ropnas gahi sagaī maṅjkā xōxā sukō paccō urmī ullā ār guiyā hukā naṅgū kuddā bar'ā lagiyā.

“anā ayō nin nattis ender ge honnē mandas.”

“akkun sannī ra'das maī. pardos holē honnē manos kā.”

“anā kō nattī enderge honnē manday.”

“ēn endrā manā lagdan darā. nīnim hudin ondrkī ra'dī.”

“ēray tō ayō d^honnē ga mandas.”

“endran teṅggā lagdī, nīn ga g^hok^h'ā lagdī hot'an ēn mal menā lagdan.”

“ambay c̣ixay maī, urmī koṛē manō kālō. pardos holē urmin buj^hr'os jun.”

“innēlā mal buj^hr'os holē ekā ullā buj^hr'os yō. ī koṛhē tī aur ewndā koṛhē daw nanon īsin.”

xallī ayaṅg gahi barckā xōxā nē ax'ā lagiyā ka bolwas ennē manos. adi gahi lolā conhan ērā k^hanē laggā lagiyā ka bolwas adi gahi kūl tim kundurkā ra'das. ās ge lūrkuṛiyā tī kirriyas holē maṅḍī onā ge amxin atxā nū ṭip'ar darā uiyyā ci'ā lagiyā. ās lūrkuṛiyā tī kirrkā xōxā maṅḍī onā lagiyas darā ṭonkkā tarā tambas heddē kālā lagiyas.

jetṭ^hē gahi ullā ga bolwā gar hī pairī lūrkuṛiyā manā lagiyā. jetṭ^hē gahi ullā nū ās urmī ullā tumbā nū amm ho'ar darā kālā lagiyas. undul bolwas tumban d^har'ā ge mōd^hras keras. kukkor ekā bīrī c^huṭī mañjjar ā bīrim kuker gahi hū lūrkuṛiyā c^huṭī mañjjā. bolwas ge amm onā tukkiyā, pahē ender nanos hukuṛ pamp heddē kuker mūnd^h tim amm onā lagiyar. pahē bolwas kuker amm onā lagiyar awṅge bolwas lajjē tī onā ge mal keras. ās annem bud^hwā gar saṅggē ēktē ēktē epā kirrā lagiyas. amm onkad mal sahārā k^hanē ga bolwas taṅghay saṅggiyas tī amm ne'das.

“ci'ā lē amm melk^hā xainā bese laggā lagī.”

antile ās bolwas ge amm mal ci'das. bolwasin ba'das kā—

“xekk^hā nohr'ā ge amm uikā ra'dan.”

antile ās bolwas ge amm mal ci'ar darā xek^han nohordas. arā tīxlan xaṭṭdas. pahē bolwas ge amm onkā tī ekāse laggā lagī k^hanē ās tīxlan hū mal mōkk^has. jokk gecc^hā kerkā xōxā oṅṭā g^hag^hhārī ḍ^hoṛhā xak^hrā bolwas asan amm onon bācas pahē jeṭṭ^hē gahi ullā rahcā urmī ammad battkī kirkī rahcā. bolwas ē g^haṛī xōxā saṅgyar tī tīriyas keras. ormar āsin ambar darā cāil kerar. bolwas amm onkā tī oṅṭā mann kiyyā cūtiyas ciccās. ēxrā k^hanē ās erpā keras. ekāse ās erpā aṛisyas k^hattras keras. ropnas arā bolwā taṅgiyō āsin amm ontācar, arā ṭaṭxan aṅgor nū kuṭṭar darā attuk āsin nalbiyar, antile bolwas koṛē mañjas keras. aulā tī ās ekā ullā hū amm d^har'ā ge mal mōd^hras.

14 xallī ayaṅ gahi barckā xōxā bolwas ge baggē beṛā bac'ā ge xak^hr'ā lagiyā pahē bolwas mal buj^hr'ā lagiyas. ās adi saṅgē urmī bīrī heṛeṅ'ānā bese kacc^hnak^hr'ā lagiyas. bolwas bacnā nū tējgar rahcas. ās akkū meṭrik gahi biṛnan kaṭṭā ge ciḥuṭ nanā lagiyas. tambas urmī bīrī āsin ānā lagiyas—

“anā hō bolwā nīn endra'am nalk^han nanoy holē hū onṭā malā onṭā puṭ^hin d^harckam ra'ke. beṛā xak^hr'ō holē backē. enderge ka meṭrik gahi biṛnan niṅgāge daw tī kaṭnā ra'ī.”

“nalk^han nanō bīrī hū ga bac'ā ge ba'day bā ālar ēror holē eṅgan endrā ba'or.”

“nē niṅgan endrā ba'or aur ālar gahi xaddārin mal ērday kā, innā gūṭī namhay paddā nū nē meṭrik gahi biṛnan kaṭṭkī ra'ī.”

“nīn ba'ā lagday holē annem nanon bā.”

antī ērā tō bolwas aulā tī annem nanā lagiyas. eka'am cirk^hin hū ceṛ'os holē ās onṭā malā onṭā puṭ^hin taṅghay saṅgē d^harckā ra'ā lagiyas. beṛā xak^hr'ā lagiyā k^hanē ās adin bactē ra'ā lagiyas. eṛpā nū hū ās xurṭī tā maṅḍī onnā tī mūnd^h gūṭi d^hibrī billī nū bactē ra'ā lagiyas.

antī ērtē-ērtē meṭrik gahi biṛnā āṛsiyā kerā.

“anā bā innā ēn emhay lūrkuṛiyā kerkā rahackan bact'ū sahebas ba'ā lagiyas ka meṭrik gahi biṛnan kaṭṭā ge patrā ṭulī tā lūrkuṛiyā nū kānā manō.”

“anā hō eṅghay heddē d^hibā hū mallā. adā namhay p^huṭṭalṅō xūrki ra'ī, adin nēlā niṅgiyon pēṭ^h ho'ā ge ba'dan jock d^hibā manō holē adin nelbeñjā ho'oy darā kāloy.”

“ēn nēlam kālon t^hoṛē ba'ā lagdan ka bā teṅgā jun lagdan.”

“hudā husan kacrā kaṅkkad ra'ī. hudin sannī-sannī, ʔoŋg'e tī k^haṅdkē darā korrā ēp tī hē'ke. p^harā kaṅkk rahackā holē adinum maṅḍī k^haʔ'āge taiyyon pahē.”

“idā babū jock tīxlan arā oṅṭā poṅoṅ nan ho'tē kalā niṅggāgem p^huṭṭalṅō gahi sukṭin hēckā cicckā ra'dan. b^hijrī xak^hr'ō holē xēdkē darā sankē mōxkē.”

“maṅḍī bīt'āge ekā ḍigcin ho'on bā.”

“huddā sannī ḍigcin ho'ā. arā sannī tawan ho'ā.”

“legā antī ēn kālā lagdan bā.”

“kalā dawle kālke. arā daw tī backē ṭurkē. d^harmes ērā lagdas urmī koṛē manō kālō.”

antī bolwas tambā-taṅgiyō gahi xedḍan kappar darā moṅjrā naṅjjas arā patrā ṭulī kālā ge urk^has keras. ār āsin ennē ērā lagiyar ka eka'am punā biṅjr'ū kuken bidā ci'ā lagnar.

“ender ge xaṅjalxon curxdī bolwā taṅgiyō. bolwas mal kirros bar'os kā.”

“b^halē eṅgan ayō mal ba'das pahē eṅghay jiyā nū ās ge ewndā baggē aḍḍā ra'ī adin nīn axday!”

“ēn urmin axdan bolwā taṅgiyō, niṅghay jiyā nū ās ge endrā ra'ī adin.”

antī bolwas meṭrik gahi biṛnan kaṭṭā ge ṭūriyas muṅjiyas. ās taṅghay saṅgiyar saṅggē ēṛ haptā xōxā eṛpā kirrdas.

“bā hoy! bak^hrē balin tisg'ā.”

“adā nē har barckā ra'nar kikā, bak^hrē balin mucckī ra'dī kā.”

“adā ḍeḍē garhī manxā bar'ī darā kaṭ^hut tā amman unī ci'ī, awṅge jun balin huṛkā lagābäckā ra'dan.”

“idā babus barcas keras, piṭrin aṭṭay darā xedḍan nōṛay ci'ī.”

“sāṛen hū mal irrkā ra'dan babū tanī buṛā errā ci'ā tekkel okkoy.”
irrkā xōxā ulā kur'ī adi gahi xōxā oṇṭā kāsā loṭā nū amm, kāsā t^hariyā
arā k^huriyā nū manī isuṅgan ondr'ī darā bolwas gahi xedḍan nūrī ci'ī.
adi gahi xōxā nūrkā amman mesgā nū hibṛī darā saṛī gahi acrā nū
juk'ī.

“holē ekāse rahackay babū, amman oṇḍ liṅg^h'ā.”

“koṛem rahackan bā. meṭrik gahi biṛnan kaṭṭā ge anāit daw
ṭūṛkan. urmī dim sebbā-sebbā rahcā. ṭūṛā ge ga daw laggā lagiyā.
pahē beṛā mal pūr'ā lagiyā.”

“sukō nin ajjī menā lagiyā, bolwas ekā ullā kirros. kālke ē g^haṛī
xak^hrkē ci'ke.”

“hū paccod gā..... kādan antī ē g^haṛī xak^hrdan bardan.”

“maṇḍī ci'ō holē amkē onā babū, nimbas innā eṛpā num
niṅghay nāmē tī oṇṭā xēran piṭos.”

“hā'ā! cāṛē bar'on, maṇḍī āṛ guyā mal onon.”

“oṇṭ'ākem j^haran saj'ay antī, bolwas gahi nāmē tī nām jun onot.”

“cak^hnā ge ga endrad hū mallā.”

“rahṛī kōnon pūx'ay.”

“urmī rahṛin ga xossod mukk^hā. idā tanik baṭiṛā ra'ī.”

“adinum iṛyay antī.”

“ennē cāṛē barckay babū, nin ajjī mal rahcā kā.”

“rahcā jun, okkā ge bācā mal ukk'kan.”

“mēxoy jun pahē nin ajjin.”

“endrā hū mal bāckan.”

“idā babus gahi xedḍ nū j^harā amman curx'ay ci'ī.”

“ōnd xētā kem onoy ka babū.”

“malā malā.”

“idā ondā hō baṭirā cak^hnā mōxā.”

“pūxkā holē mōxon pahē, iṛkad ga anb^haniyā cabt'ī.”

“mūnd^h ga mal bāckay pūx'ō ci'ō pahē.”

“ra'ā ci'ā bā mal mōxon.”

“kalā antī maṇḍī onkē, babus ge maṇḍī xolay ci'ī.”

“barā babū xekk^han nohr'ā idā maṇḍī ott^hr'ā lagdan.”

“jukkim xollkē.”

“endra'am mukkā rahackay ka babū.”

“endran mōxoy ka endrā hū mallā mukkā, pahē baggē kīrā mal
laggā lagī.”

15 antī mūnd candō xōxā bolwas gahi tūrḱā gahi xañjpā urk^hā kerā. goṭṭā paddā nū ormar kacc^hnak^hr'ā lagiyar ka bolwas gahi nāmē rājintā kohā atxā nū c^haprḱī ra'ī. bolwasin ambar darā paddā tā ekā kukkor hū meṭrik gahi bīṇnan kaṭṭā ge polkā rahcar. bolwas gahi nāmē mūnd tā jock^hā num rahcā. ropnas arā karmī aulā nannam ētt^hr'ā lagiyar. aulā laggā lagiyā ka ār gahi eṛpā nū innā bīrī ittkī kirkī ra'ī. ār urmī dukk^han mōd^hrar kerar. bolwas gahi mūhid hū bilcā lagiyā. goṭṭā paddiyar bolwas gahi patt num aulā kacc^hnak^hr'ā lagiyar. ekā-ekā eṛpā tā kukkor bīṇnan kaṭṭā ge polkā rahcar ār guyā ga ennē laggā lagiyā ka nēk'ānum xajj ciccar darā kirkā ra'nar. ormar cupē cupē ūnum kōṛā kōṛā ukkiyar ciccar. bolwā tambas ormar guyā kālā-kālā ānā lagiyas, ka innā xuṛtī bīrī tā maṇḍī emhay eṛpā nū, bolwas gahi bīṇnan kaṭṭnā gahi nāmē tī ont'on awiṅge ormar barkē. tīxil dālī ondrnā gahi cār malkī.

“anā babū kalā tō jock jōxarin mēxkē.”

“enderge bā.”

“kohā kissan innā piṭot.”

“īdim eklā ga bacc^hrkī ra'ī bā.”

“ēn goṭṭā paddiyārin eṛckā ra'dan. ormar innā namhay eṛpā nū xuṛtī bīrī tā maṇḍī onor.”

“nīn ba'ā lagday holē kālā lagdan bā. nēkan-nēkan eṛ'on?”

“kalā muṛā k^hūrī tarā bar'or jun jock jōxar.”

“endrā ba'on antī bā.”

“ba'kē kissan piṭnā ra'ī.”

antī ekā-ekāse bīṛid puttā hellrā annem paddiyar bolwā gar gūyā bar'a helrar. bolwā tambas koham kissan piṭiyas. anti ādim eklā ga erpā nū bacc^hrkī rahcā. ā kissan hū piṭiyas ciccās. jokk mukkar mūnd^h barckā rahcar ār makkā atxā gahi pataṅgālī arā orrā atxā gahi sōṛā ojjā lagiyar. jokk kukkō-kuker maṅḍī k^hat'a lagiyar. maṅḍī bicckā xōxā ormar maṅḍī oṅḍar darā ormar kacc^hnak^hr'a lagiyar ka bolwas dim ī paddā gahi nāmen cōd'os. ormar akkū ba'or bāp rē bolwā. akkū ās kohā āl ban'os. bolwā tambas hū ba'a lagiyas ka bolwas ewndā gūṭī bacc'a beddos ēn bact'on. arā kohā āl kam'on. bolwas ge bacc'a ge banī-b^hūti nannā manō ēn nanon. anti goṭṭā paddiyar oṅḍar mokk^har arā anb^haniyā naliyar tōkiyar. pāriyar-bicciyar. ba'a hellrar bāp rē ropnā ennē daw ontāckay-mōxtāckay. mānim nīn niṅḍasin kohā āl kam'a. ōnd candō xōxā bolwasin ās gahi bact'ū sahebas tiṅgiyas ka rācī tā sant jeviyars kolej nū punā-punā kukkō-kuker gahi nāmē arg'a lagnar. antī bolwas tambasin teṅḍas—

“anā bā rācī tā sant jeviyars nū punā punā kukkor gahi nāmē arg'a lagnar kikā.”

“nē har ba'a lagiyar darā hō.”

“nē ba'or ka eman bact'ū sahebas jun ba'a lagiyas.”

“ekāse nanon hō akkun ga ḍ^hibā hū mallā.”

“kissan ga piṭkay cicckay bā adin mal piṭkā holē ḍ^hibā mal manō pahē kā.”

“ewndā baggē ḍ^hibā laggō darā babū?”

“ballon eṅgan mallā tiṅgkā.”

“ekāse nanon teṅgoy holē jun, nēk^h'aim gustek ḍ^hibā gahi ud^hrā paiṅcā nanon.”

“nīn erpā num ra'ā ēn akkunum ɖʰibā beddā ge kālā lagdan. paiñcā hocckā xōxā kirt'on jun.”

anti ropnas akkū gʰokʰ'ā lagdas ka kissan bacʰābäckā holē adin bīson darā ɖʰibā manō attuk bolwas gahi nāmē kohã lūrkuṛiyā nū argt'on ci'on pahē. ɖʰibā hũ beddos holē estek beddos nē ās ge ɖʰibā ci'or. bolwas bīrnan kattīyas kʰanē ga goṭṭā paddiyar ār guyā ās gahi nāmē tī oṇḍar mokkʰar, naliyar-tōkiyar, pāṛiyar-bicciyar. pahē nē ās gahi nāmē tī paiñcā ci'or. nēk'ānum mendas kʰanē ga ba'nar—innā ga ɖʰibā ci'om pahē ekā ullā nīn kirt'oy—. jock ālar ga ās gahi patt nū kaccʰnakkʰr'ā lagiyar ka ropnas gahi erpā nū onā mōxā ge ga mal jūr'r'ā lagī, ɖʰibā cicckā tī hũ kirt'os ka malā.

ekā bīrī bolwas bīrnan kattīyas ā bīrī ga ormar ār guyā oṇḍar mokkʰar pahē bolwas gahi nāmē kohã lūrkuṛiyā nū argt'ānā gahi beṛā aṛisyā kʰanē akkū ormar nannā-nannā kaccʰnakʰr'ā lagnar. nē hũ ropnas ge ɖʰibā ci'ā ge mal gaccʰrar. bolwas gahi nāmē tī onō mōxō bīrī ennē laggā lagiyā ka goṭṭā paddiyar bolwasin saṅgē ci'or. pahē annē mal mañjjā, ormar xōxā kirryar kerar.

ropnas gahi meddod ga nalakʰ hũ mal nanā lagī. ender nanos ās gahi jiyā ujjā-ujjam urkʰā kālā lagī bese laggā lagī. akkū nēkʰay heddē kālos gʰokʰ'ā hũ pollā lagdas. goṭṭā ullā kuddiyas pahē ās ge nē hũ ɖʰibā mal ciccar. ropnas ge laggā lagī ka xēxel nukur xaccā lagī. ās ge ā beṛā yāid bar'ā lagī ka ekā bīrī bolwā taṅgiyō noksān manī kālī. ā bīrī hũ kapʰan kicrī mal jūr'r'ā lagiyā. kapʰan kicrī ge hũ ālar tī paiñcā nēc īriyas pahē ā bīrī hũ ās ge nē hũ ɖʰibā mal cicckā rahcar. ās gahi xann tī xañjalxō battā hũ mal battā lagiyā. ropnas gahi kʰatarkā tʰīr malkā lerpoyã jiyān goṭṭā paddiyar ērā lagnar pahē nē hũ āsin dʰīrjā

ci'ā ge mal barcar. ormar alk^hā lagnar. jokkar ga ennē hū̃ ba'ā lagnar
ka— hudā ropnas akkū taṅgdasin bact'os, lūrkuṛiyā nū akkun gūṭī
nāmen mal argkā ra'das kukkan kappā lagdas, ekāse jē nanos. arē
bolwas gahi nāmē tī kissan ga mōxtācas akkū tān ender nandas tān
ax'os.

- 16 “anā kō bolwā erpā nū ra'dar kā! ikiyā keras babū en natiyas?”
 “idā akkunum ekā tarā urk^has yō nin natiyas.”
 “tān jē ikiyā kerā?”
 “raī ulā, maṇḍī-amxī nanā lagī.”
 “menā lagdī idā tan ajjī barckī raī, hukan ondrkē ci'ke.”
 “onday yō.”
 “kaṇḍon ra'a ci'ī, idā piṇḍānum ban'ā lagī.”
 “anā babū holē akkū natiyasin eksan bact'oy?”
 “bact'ā ge ga g^hok^hā lagdan pahē ḍ^hibā ḍim ga mal manā lagī
 yō.”
 “nēk^h'aim gustek paiñcā ho'oy jun pahē babū.”
 “ormar heddē kerkan yō nēk^h'ay heddē hū mal xakk^hrā. niṅghay
 heddē tanik'ōkem raī ka yō.”
 “eṅghay gusan estā ḍ^hibā ra'ō babū ra'nā holē niṅghan ba'a ge
 mōkā ci'on pahē kā.”
 “ērdan ōn kōṛā baṭgin bīsdan kikā. ērkē tō yō nīk'im xēndnar
 holē.”
 “nannar ge nēkā ci'oy, emāgem ci'a, nimhay baṭgī heddē emhay
 xall raī awṅge jun ba'a lagikan. xallan ga b^hāṭnā hū mal manō,
 g^hornan eklā jun estek gūṭī bīsā lagday aiyā guṭī tukknā manō, annū
 hū ga eṅggā laggī nimhay taram emhay xall korckī raī; ēr liṅ^hi'on
 babū erpā nū paccā xess ewndā baggē bac^hrkī raī adin. pahē ewndā
 baggē ba'a lagikay darā?”
 “nimhay tarā korckā xallan ga bīsō bīrim ot^hornā manō. eṅggā
 laggī tanik'ōkem kurckī raī hot'an.”

“tanik'ökem enderge? önd ätrī xall kurckī ra'ī.

“ibṛā katt^han ambay yō xallan jock^hā nanō bīrī urmī xall dim urk^hō.”

“holē ewndā baggē ba'ā lagday darā babū?”

“ewndā baggē ba'on ka yō, nin natiyas gahi nāmē tūr'tānā nū ewndā baggē laggō antī, ād ga nāmē arg'ō bīrim jun axtār'ō. cāṛē ḍ^hibā gahi cār ra'ī yō, awñge jun ba'ā lagdan.”

“ḍ^hibā dim jun laggō jogārī mal manō ka önd c^hatkā xessan bīskā tī ḍ^hibā dim ḍ^hibā. itingālī malā munāin tā xessanum ga innā gūtī onā lagdam.”

“honnē ba'ā lagdī holē cāṛē nankē antī yō.”

“önd ēṛ ullā beṛā mal ci'oy ka ropnā.”

“cāṛē nankē antī yō.”

“ekāse ḍ^hibā gahi jogārī manō ēn ninggā ge ḍ^hibā ci'on.”

anti ropnas ön köṛā baṭgin bīsyas ciccās. akkū ropnas ge daw laggā lagiyā. arā ās g^hok^hā lagiyas ka bolwasin bact'on holē ās kohā āl ban'os arā innā ga ēn sannī xallan bīskā ra'dan nēlā ās kohā xall xēndos.

17 “anā bā ender nīn namhay baṭgin sukō paccō gar ge bīskay kā.”
“nē niṅgan ba'a lagiyā darā babū?”
“nē ba'o kā, sukō en ajjī dim teṅgā lagiyā.”
“mānim bīskan babū. goṭṭā baṭgin malā pahē ōn kōṛan jun.”
“ēn nēk^haim caukā arxā ge kālon jun pahē bā.”

“caukā arikkā tī hū ewndā baggē ḍ^hibā manō babū. nāmē arg'āge eklā ḍ^hibā t^horē laggō niṅgāge ra'a k^hatrī hū ḍ^hibā laggō. ekāse manō awṅge jun bīskan.”

“ō.....”

anti bolwas gahi nāmen arg'a k^hatrī ḍ^hibā gahi jogāṛ ga mañjjā kerā. pahē ropnas ōnd pēṭ^h ēr liṅg^hos adi gahi xōxā bolwasin rācī tā kohā lūrkuṛiyā sant jeviyars nū ho'os ci'os.

“anā bolwā taṅgiyō ērkē tō nēlā baṭgī nū endrā-endrā xaṅjkī ra'ī.”

“endrad hū ga mallā xaṅjkā. endran ho'oy darā bīsā ge.”

“arē nēlā onṭ'ākem kicrī jun xēdon ci'on ba'a lagdan, bolwas ge.”

“hudā koroṅjon jabbikā ra'dan, ōnd āṛkō bese ra'ī, idīnum ho'ke.”

“holē ga kicrī xēdāge manō kālō.”

pēṭ^h gahi ullā ropnas gohlā kuḍḍī nanar darā cāṛē eṛpā kirrdas. laṅḍī lohārī mañjjā ā bīrim ās aulā gohlan bicc^hiras ciccās. arā tūsā nū em'ar xajr'ar darā eṛpā kādas. xajrnā xajj ā tūsā heddem urk^hā lagiyā. ropnas attukim urmī ullā xajr'a lagiyas. nannā-nannā ālar hū astā xajjan ajam paittār'a lagiyar. jock kuke xaddar ga adin sondhā laggā lagī bāc-bāc mōxā hū lagiyar.

“aḍḍon akkun iḇrātim c^hekkē, arā lohārī manō holē erpā ho'ke.
arṭī bīrī ēxr'ō holē aḍḍon cārē bicc^hirkē.”

“pēṭ^h tī onṭā k^harpā ondrkē ci'kē bā.”

“ḍ^hibā manō holē ēron.”

“holē endran atton darā kālon bā.”

“ondr'on hō.”

ropnas gahi pēṭ^h kānā tī mūnd^h bolwā taṅgiyō pēṭ^h ho'nā ālon onṭā
borā nū sajjā ciccā.

“idā endrā-endran ho'day urmin sajjkā cicckā ra'dan.”

“mūnd^h enḡgā bāsī maṅḍin ci'ī tō adi gahi xōxā nannā nalak^h
nantē ra'oy.”

“idā ondā loṭā nū amm nōr^hor liṅ^hā.”

“jukkim maṅḍī ott^hrkē. amm maṅḍī ra'ī holē amm maṅḍī ci'ke.
ēktē pēṭ^h kānā manō.”

innā ropnas aur ullā tā pēṭ^h tī nannam saprāras. ās innā pagrin
hū nannam hēcās. ḍ^hutin hū aur ullā tī nannam cōcās. enderge ennē
mal nanos taṅḡdas rācī tā kohā lūrkuṛiyā nū jē bac'ā kālos. arā ās gahi
nāmē tī innā pēṭ^h manō. ropnas ge ewndā daw laggā lagī. aur ropnā
taṅgiyon ga ambā ānā ād ga sail-sail erpā nū kor'ā urk^hā lagī. adi ge
hū innā tā pēṭ^h ullā nannam laggā lagī. ropnas pēṭ^h ho'nā bōran bās
gahi soṭṭā nū ōnd tarā hē'ar darā ceḍdas arā urk^hdas kādas. bolwas
collā tartik gūl nandas.

“aḍḍon ērkē bā.”

“mallas nimbas babū pēṭ^h keras.”

“niṅḡgan nē menā lagī.”

“aḍḍon k^huṭ'ā darā barā, idā ondā nohor'ā maṅḍī onā ge.”

“husanum loṭan maṛāba'ay ci'ī.”

“urmī ullā puīḍāckā maṅḍin ci'dī.”

“nimbas dim puĩd'āge ba'das.”
 “ās gem urmī ullā puĩd'ā puĩd'ā ci'ke.”
 “ṭ^haukam ga laggī babū.”
 “cupē ra'ay mahlē onday nīnim onay.”
 “aur maṇḍī ci'on ka babū.”
 “nīnim onay.”
 “honnē mal kacc^hnak^hrnar babū.”
 “ō holē nīn enḡgan kacc^hnak^hr'ā ge hũ teṅggā lagdī.”
 “īnim baldan babū.”
 “nē bācā. nīnim ga urmin axdī.”
 “ender mandar kō bolwā.”
 “endrā manoy ka yō.”
 “ek^hon kō bolwā, nimbas gane pēṭ^h mal kerkay.”
 “kerkā rahackan barckan.”
 “endran kālos ka yō nin natiyas hikdas awṅge jun alk^hdas.”
 “honnē har ṭ^hak'oy kō.”
 “niṅgan mal ṭ^hak'on holē nēkan ṭ^hak'on.”
 “ṭ^hakckā ra'ā, nēlā nelbeñjā kāloy holē ṭ^hak'oy.”
 “niṅgan hũ ho'tē kālon.”
 “kālon niṅhay saṅgem.”
 “bolwā tambas ekā bīrī pēṭ^h tī kirros maĩ.”
 “kīrrā lagdas hot'an yō. innā baggē beṛā mal laggō ba'ā
 lagiyas.”
 “enderge barckī rahackī antī yō.”
 “ennem jun kuddā ge barckī rahc'an. kālen antī.”
 “idā hukā oṇḍ liṅh'ay.”
 “ci'ī antī. idā bolwā tambas bar'ā lagdas kikā. akkunum niṅhay
 nāmen nanā lagikam babū.”

“idā t^hailan uiyyay ci’ī. ōnd ḍubhā bāsī amman aur ci’ike.”

“innēlā ekāse bhāw calr’ā lagī babū?”

“ī pālī c^hapnahā auṛkā tī mal calr’ā lagiyā, kohā pailā beddā lagiyar. ēn ga cāṛē kerkan awṅge c^hapnahā pailā tim koroṅjon bīskan. bolwas jē ikyā keras?”

“aḍḍon hoccas kikā babū.”

“ās ge kicrī ondrkā ra’dan, att ēros pahē ban’ī ka malā, mahlē kirt’ānā manō.”

“ṭ^haukam ga laggā lagī ban’ō kālō hot’an babū.”

“legā antī ēn hū kādan babū.”

“ēn hū baṭgī tarā kādan.”

“idā bolwā taṅgiyō pēṭ^h tī xaidāckā coppō iṅjon ondrkā ra’dan. xuṛtī bīrī idi num irtkē. sarlā suktī ra’ī holē adi saṅgē mesā nankē tō bēs embā laggī.”

18 xur̄tī bīrī tinō j^han cālī nū okkar darā g^hok^hnar ka ekā ullā rācī tā kohā lūrkuṛiyā nū nāmē arg'ā ge kānā manō. bolwas ge ga laggā lagī ka nēlam kerkā holē koṛē manō.

“nelbeñjā rācī kālot holē ekāse manō babū.”

“ēn ga nēlam kālot ba'ā lagikan bā.”

“nēlā mal ban'ō babū kicrī ḍoḍḍon sariy'ānā manō kā, annem kāloy.”

“holē ēn eṛpā mal bar'on ka bā?”

“ender nanā ge bar'oy, ḍ^hibā muñjr'ō holē ho'ā ge barkē.”

“ēn ga g^hok^h'ā lagikan ka nāmen argāckā xōxā eṛpā bar'on darā ond-ēṛ ullā eṛpā nū ra'ar darā rācī kālon.”

“kālā bar'ā ge ḍ^hibā mal laggī kā.”

“honnē ba'day holē ra'on antī bā.”

bolwas arā ropnas akkū jiwāin kicrī ḍoḍḍon sariy'ā lagnar. kānā aulā tā māxā ga bolwas ge xandr'a hū mal tukkā lagiyā. ās ge laggā lagiyā ka ekā bīrī xērad cīxō. aulā māxā ās gahi xann minkk^hyā holē ās ge kohā lūrkuṛiyā gahi dim tuṅgul ētt^hr'ā lagiyā. goṭṭā māxā g^hok^h'ā lagiyas ka kohā lūrkuṛiyā ekāse ra'ī hot'an. antī pairī mañjjā kerā. bolwas cārem kaṛikā cabcas emcas mūj^hras darā sapṛāras.

“ēray tō poṭoṅg nū endrā endrā suktī xaidkā ra'ī.”

“p^huṭṭalṅō arā k^hilbirī suktī eklā ga ra'ī.”

“p^huṭṭalṅō suktin tanik sajkē ci'kē san'os mōxos.”

“idā kaṭik iñjō xaidkā hū ra'ī.”

“asan irtā mōxā ge t^horē ci'or kā. iñjon ho'os darā ender nanos.”

“holē maṅḍī amxī antī nē bīt'ō ci'ō.”

“urmī k^haṭackā irtkā dim xak^hr'ī.”

“ēn t^horē ax'ā lagdan.”

“gucā babū cāṛē nanā beṛā mañjjā kerā.”

“gucā bā kālot.”

antī urk^hnā tī mūnd^h bolwas taṅgiyō gahi xedḍan kappar darā moñjrā nandas. ād ās tarā xekk^{han} mund^hb^hāre nanar āsīrwād ciṭī. adi ge hū aulā lagiyā ka bolwas mānim enghay xadd talidas. urmī ullā ās adi saṅgē daw mal kacc^hnak^hr^hā lagiyas pahē innā moñjrā nañjjas. arā bolwas tambas gane urk^hdas kādas. lūrkuṛiyā nū nāmē arg'o bīrī ender beṛhā hū mal mañjjā. nāmē argāckā xōxā ropnas aulam j^huñj^hkur mannā ge eṛpā kirrdas kādas. rācī nū ropnas ge kuddā ga tukkā lagiyā pahē esan kuddos rācī ga ropnas ge punā aḍḍā rahcā. ās ga auram ax'ā lagiyas ka rācī nū sant jeviyars kolej esan raṭī, arā kolej gustek eksan gaṛī d^har'ā ge kānā manī.

“innam kirrkay kerkay bolwā tambāyō.”

“asan ēn ender nanon pahē kā.”

“holē babus ekā ullā kirros?”

“tanik āsin rityār'āge ciṭī adi gahi xōxā mēxot jun. āsin nām ekāse bact'ot adin nīn g^hok^hay. ḍ^hibā ga ajam laggō bese lagiyā.”

“ewndā ḍ^hibā laggō ka bolwā tambāyō, banī b^hūtī nannā manō ēn nanon.”

“ṭ^haukam ba'dī bolwā taṅgiyō, ōnd sāj^h tā amxin mal mōxot holē mal ban'ō kā.”

19 antī ār bolwas gahi kerkā xōxā banī b^hutī nañjjkā ḍ^hiban bacc^hāba'a laġiyar. ōnd sāj^h ga amxī dim mal mōxā laġiyar. ekā ekā ullā ga ẽrō sāj^h amxī mal mōxā laġiyar. ār maṇḍin puīd'ā laġiyar darā pyāj gane eklā onā laġiyar. ennem nantē nantē ẽr candō kaṭṭiyā kerā. ropnas hũ g^hok^h'ā laġiyas ka ōnd pēṭ^h mañjkā xōxā bolwas saṅggē xak^hr'ā ge kālon. ās ge ḍ^hibā ārst'on ci'on.

“enġgan ī pālī ho'oy bolwas gane xak^hr'āge.”

“nīn endrā xārā kāloy bolwā taṅggiyō.”

“rācī śahar ērā ge jun kālon ba'ā laġikan.”

“honnē ba'dī holē kālot jun antī.”

“holē bolwas ge ī pālī endrā endrā ho'ot ci'ot bolwā tambāyō.”

“endran ho'oy ka guṇḍā ra'ī holē k^haprā asmā mekk^hkē ci'ke. ḍ^hukrī laḍḍu hũ kamkē ci'kē ād cāṛē mal bigrār'ī.”

“nēlā pēṭ^h tī jock isuṅ ondrkē holē aur indr'im asmā mekk^hon ci'on.”

antile ropnas pēṭ^h tī urmī ālon ondrdas bardas. putbīrī bolwā taṅgiyō an'ā rit'ā gahi asmā mekk^hī bolwas ge ho'ā ge. nannā ullā pairī bīrī ropnasin ānī—

“jock kaṅkkan palkā ci'ā tō putbīrī ekābīrī kirrday holē. enderge ka kiṭ'ā ge innā kaṅkkad hũ malkī. mahlē endrā tī maṇḍī bīt'on.”

“masā toṅ'en ott^hrkē ci'kē tō.”

“idā cakckā hũ malkī kikā.”

“hudā husan copō pak^hnā ra'ī hunnū cak'ā nī.”

“lohrar heddē hũ innā mal hocckan pajāba'āge. nē ax'ā laġī. ban'o innā xōnd. ek^hin eksan ra'ī.”

“hudā hū ṭ^hukraṅ jun palkā ge ba'ā laġdan.”

“idā dāwim ga palkr'ī.”

“palikkā tī palkr'ō jun bolwā tambāyo.”

“muñjā xaccdan kikā.”

“muñjā jun antī adi gahi xōxā kālot jun.”

“kattud hũ caṛkiyā kikā tīxil saj'āge kādan.”

antī ōnd ēṛ p^haṛā palkā ge bacc^hrkī rahcā ā bīrim bolwas ōndtarā xēser nū baksan arā mēd tarā gudṛī gahi muṭrin ceṛ'ar darā eṛpā āṛsdas kādas. ropnas āsin īriyas darā ennē kairāras ka ās ge lagiyā ka p^haṛā kaṅkk saṅggē āsin hũ palkos ci'os. bolwas tambasin collā tarā īriyas pahē endrā hũ mal bācas. ās cupem eṛpā korcas keras. ropnas hũ bolwasin k^hīs tī ender hũ ba'a pollas. jokk beṛā xōxā ropnas bolwas heddē keras. bolwasin īriyas k^hane ās ge kacc^hnak^hr'ā hũ mal tukkā lagiyā pahē ender nanos taṅgdas hikdas enderge kirriyas adin ga mennam manō. g^hok^hdas ennem eṛpā barckā holē ga baksā guṭṭ^hin mal ondr'os pahē. endrā mañjjā hot'an hurmī ālon eṛpā ondras barcas. ēn mal menon holē nē menō.

“anā babū enderge eṛpā kirrkay?.”

“ēn rācī nū mal bac'on bā.”

“enderge, endrā mañjjā darā.”

“endrā manō ka endrā hũ malā.”

“ewndā baggē ḍ^hibā lagiyā babū nīn mal buj^hr'ā lagday.”

“ēnggan cainpur kolej nū bact'ā ēn bac'on.”

“awndā daw kolej nū niṅhay nāmen argtäckā cicckā rahackan pahē enderge nīn mal bacackay asan.”

“ēnggan pasā piṭā ci'ā annū hũ ēn rācī nū mal bac'on.”

“honnē ba'day holē ban'ō antī nīn es'anum bac'ā, ēn niṅgan bact'on.”

20 gottā paddā nū arrā laggnā bese bolwas gahi eṛpā kirrkā katt^{hā} mendr'ā hellrā. ormar ās gahi patt nū kacc^hnak^hr'ā lagiyar. ropnasin ka bolwā taṅgiyon nīk'im hū īriyar holē bolwas gahi patt nū menā lagiyar. pahē ār endran teṅggor ār ga tāmim t^hāh mal xakk^{hā} lagiyar ka bolwas enderge eṛpā kirriyas. bolwas taṅgiyō tambasin hū mal teṅggā lagdas ka enderge eṛpā kirryas. pahē ās ga iwram ba'das ka ēn cainpur nū bac'on. paddiyar ga bolwas gahi patt nū an'ā-rit'ā gahi kacc^hnak^hr'ā lagiyar. ār ga bolwas gahi patt nū ennē ba'ā lagiyar ka bolwas akkū mal nehel'os. ropnas arā karmī ga pairī nā putbīrī urmī bīrī g^hok^h'ā lagiyar ka bolwasin ekāse bact'ot. ār akkū g^hok^h'ā lagnar ka es'anum bac'os āsin bact'ānā raī. ār cainpur nū hū bact'ā ge gacc^hrar kerar. ār akkū ennē hū g^hok^h'ā lagnar ka akkū eṛpā tī cainpur kolej kālos holē gecc^{hā} mal manō ka ḍ^hibā hū baggē mal laggō. antī ropnas nannā ullam bolwas gahi nāmē cainpur tā albart kolej nū arg'āge g^hok^hdas.

“anā babū bolwā nēlā cainpur kolej kālot antī. asan niṅghay nāmen argt'on ci'on.”

“ban'ō bā kālon.”

“ḍ^hibā ewndā laggō hot'an, hō.”

“ewndā laggō ka baggē mal laggō hot'an, bā.”

antī ropnas nannā ullā bolwas gahi nāmē cainpur tā albarṭ kolej nū argt'ādas ci'idas. ā albarṭ kolej patrā gahi maj^hhī nū rahcā. kohā-kohā mann mās tī nindkā patrā gahi maj^hhī nū albarṭ kolej ewndā daw laggā lagiyā. rityān aḍḍā laggā lagiyā. ā kolej num bolwas akkū kālos. annum ās gahi nāmē argāckā ra'ī. patrā gustek sañk^h xāṛ ewndā daw ētt^hr'ā lagiyā. ennē daw aḍḍan ambar darā bolwas ge bac'ā tukkō rācī nū. rācī nū ga kohā-kohā eṛpad eklā. partā ṭoraṅg endrad hū malā awṅge bolwas ge rācī nū bac'ā ge mal tukkiyā hot'an. pahē bolwas rācī kānā tī mūnd^h g^hok^h'ā pollas hot'an. ka asan ās ge ekāse ra'nā manō. arā bolwas ge rācī nū rityān mal lagiyā hot'an, awṅgem ās eṛpā kirriyas keras.

bolwas gahi nāmē ga cainpur tā kolej nū argiyā kerā. argāckā xōxā urmī ullā bolwas cainpur kolej kālā lagiyas. ekā ullā hū kolej kālā ge nagā mal nanā lagiyas. urmī ullā beṛā tim kālā lagiyas. ōnd bacc^har gūṭī ga ekā ullā hū nagā mal nañjjas. eṛpā nū hū urmī ullā bac'ā lagiyas. kolej tī kirrkā xōxā eṛpā tā nalk^han nanā lagiyas. baggē beṛā xakk^hrā holē ṭoñkkā tarā hū nalak^h nanā ge kālā lagiyas.

21 nannā bacc^har tī ga bolwas lūrkuṛiyā kālā ge cārem urk^hā kālā lagiyas. pahē bolwas mūnd^h tā bacc^har tā bese eṛpā nū hū mal bac'ā lagiyas. eṛpā tā nalk^han hū ahrā tī mal nanā lagiyas. urmī bīrī ās ebsrkā-ebsrkā bese ra'ā lagiyas. ropnas ibṛan urmin ērā lagiyas pahē āsin endrā hū mal ba'ā lagiyas.

akkū aī. ē. jokk^hā gahi biṛnā āṛsiyā kerā. pahē bolwas ge adi gahi heteṛ dim mal rahcā. biṛnā hū aṛisyā kerā bolwas tūṛiyas hū. ēṛ candō xōxā bolwas gahi tūṛkā gahi xañjpā urk^hā. ād kohā atxā nū urk^hā pahē annū bolwas gahi nāmē mal rahcā.

“bolwā nimhay tūṛkā biṛnā gahi xañjpā urk^hā ba'ā lagnar.”

“hā'ā bā pahē kaṭṭā polkan.”

“ekāse tūṛkā rahackay darā.”

“koṛem ga tūṛkā rahackan bā.”

“ekāse polkay kaṭṭāge antī.”

“ēn ekāse ba'on antī.”

“aur nē nē kaṭṭā ge pollar hō.”

“ēn arā oṅtā kuke. ād hū ga bacnā nū tējgar rahcā bā.”

“annū hū ād ekāse pollā antī.”

“ēn adin ekāse ax'on.”

“ekā ortī hō p^hulod ga malā.”

“nē niṅgan tiṅgiyar bā.”

“nē teṅgor kā, kacc^hnak^hr'ā lagiyar k^hanē jun meñjkā rahackan.”

“hā'ā bā p^hulod dim pollā.”

bolwas nannā bacc^har hũ tūṛiyas pahē kattā pollas. ropnas ge hossē hũ mal bar'ā lagiyā ka bolwas endrā mañjjas keras. ās g^hok^h'ā hũ pollā lagiyas ka enderge bīṛnan kattā pollā lagdas. ender nanos akkū bolwasin. ekāse bact'os āsin. bolwas akkū aī. ē. jock^han ēṛ bēṛ nū hũ kattā pollas. arā ās ga xōxā kolej tarā mal kālā lagiyas. pahē urmī ullā erpā tī pairī bīrī urk^hā lagiyas. ās oṇṭā kuke gane xak^hr'ā ge kālā lagiyas. adi gahi nāmē rahcā p^hulō. ās urmī ullā adi saṅggem cainpur kolej kālā lagiyas. kolej kālō bīrī ēṛō j^han kullā ga d^har'ā lagiyar pahē, oṇṭā kullā num bacc^hartē kālā lagiyar. kolej nū ga ormar āṛ gahi patt num kacc^hnak^hr'ā lagiyar. āṛ gahi patt nū ga ennē hũ ba'ā lagiyar ka bacnā raī holē bolwas arā p^hulō bese kolej nū malā pahē patṛā mahlē saṅkk^h xār gaṇḍḍā nū bac'ā ewndā daw laggī. ropnas ballā lagiyas ka bolwas pellō biddikā ra'das.

bip^hāī gahi ullā rahcā ropnas pēṭ^h kālā ge saprāras arā pēṭ^h kālā ge urk^has. ās urmī ullā tā bese ēktem kālā lagiyas. ās gahi mund^hb^hārē jock jōxar kālā lagiyar. āṛ ballā lagiyar ka āṛ gahi xōxā-xōxā kālā lagdas ās bolwā tambas hikdas. āṛ bolwas gahi patt num kacc^hnak^hrtē kālā lagiyar. ba'ā lagiyar bolwas rācī nū bac'cas muñjjiyas, cainpur nū hũ bac'cas muñjjiyas akkū ās dillī nū bac'os. ās hũ tān eklā malā pahē p^hulon hũ ho'ā kālā lagdas. āṛ asanum bac'or. abṛā jōxar gahi katt^han menar darā ropnas pēṭ^h hũ mal kādas. arā jock gecc^hā tim kirrdas kādas. kirrkā xōxā ērdas ka bolwas erpā num ra'das.

“anā hō bolwā bac'ā mal tukkī kā.”

“nē bācā, bac'ā mal tukkī!”

“enderge mal bacday antī.”

“ekāse bac'āge ānday ka bā.”

“awndā bacday annū hū ekāse bīṛnan kattṭāge polday antī.”

“ēn ekāse ax'on antī.”

“pellō hū biddkā ra'day kikā!”

“estek-estek nimāge katt^hā mindrī darā.”

“enderge honnē kebr'ā lagday bolwā tambāyō.”

“nīnim niṅdasin honnē sik^hāba'dī.

“ēn endran sik^hābāckan darā.”

“holē ēn sik^hābāckan.”

“cupē ra'ā bolwā tambāyō. bac'os jun.”

“honnē ba'dī awṅgem ga hudā bac'ā lagdas, niṅdas.”

“kebr'oy holē bac'os kā.”

“mal īrdī ka eṅgā laggī bolwas bigṛār'ā kālā lagdas.”

22 taŋgiyō tambā garhī arbā nak^harnan ērar darā bolwas astek boŋgdas kādas. arā ās p^hulō saŋggē xak^hr'a ge kādas. candō gahi billī nū ar ērō j^han xak^hmar. candō billī nū ennē laggā lagiyā ka goṭṭā mann mās ārin ērā-ērā lajr'a lagī. candod ga ennē laggā lagiyā ka ārin ērā-ērā xannan hū mal miṭk'a lagī. jorjorō bīnkon ga ambā ānā ennē laggā lagī ārin ērar darā merxā maīyā boŋggor nak^hr'a lagī. ennē daw beṛā nū bus'ū maīyā ukkiyar darā kacc^hnak^hr'a lagiyar.

“axday bolwā namhay patt nū emhay erpā tar akk^har kerar.”

“embas hū ga annem bese kacc^hnak^hr'a lagiyas.”

“ās hū akk^has keras hot'an.”

“eŋggā hū annem laggā lagī p^hulō.”

“holē ekāse nanot antī bolwā.”

“ekāse nanoy es'anum boŋggot kālot.”

“namāge nē ra'aḡe aḡḡā ci'ō p^hulō.”

“erpātī urk^hkā xōxā aḡḡā xakk^hr'ō dim.”

“honnē ba'day holē gucā jun antī. pahē ḡ^hibā.”

“ḡ^hibā ge enderge j^hakdī, eŋghay heddē raṭ jun.”

“holē nēlā ekā bīrī urk^hot.”

“xer cīxō bijjō ā bīrim. nē hū mal cōckā ra'or ā bīrim holē nē hū ballor. ōnd jōṛā kicrī d^harkē. ēn hū d^har'on.”

antile ā māxā ēṛō j^han taṅgg'ā taṅgg'ā eṛpā kirr^hnar. bolwas hū eṛpā kirr^har darā maṇḍī taṅgg'ātīm xoldas ondas. māxā bīrī ga ās ge xandr'ā hū mal tukkī pahē ender nanos jabrai xannan miṅk^hdas. xēr cīxnā tī mund^h kicrī ḍoḍḍon sariy'ādas, arā ekāse xērad cīxī bolwas eṛpā tī urk^hdas kādas. ajgō p^hulod hū xēr cīxkā xōxā urk^hī kālī. ēṛō j^han ōn gusan xak^hr^hnar arā ḍijal gaṛī nū argar darā rācī antile rācī tī gojor gaṛī nū dillī cail kānar.

pairī bīrī bolwā tambā-taṅgiyō gar ērnar darā g^hok^hnar ka ikiya'am keras hot'an. pahē nāx pañcē ullā gūṭī mal kirrdas k^hanē ār beddnar xōj^hnar, ār ge k^habar xak^hr^hī ka p^hulod hū aulam eṛpā tī urk^hkī raī. p^hulō garhī eṛpā tar ge hū patā mal rahcā ka p^hulod hū ikyā kerā hot'an. ēṛō eṛpā tar ārin beddnar pahē ār gahi patam mal laggī. goṭṭā tarā katt^hā bīṛrā kerā ka bolwas p^hulon boṅgtācas darā hoccas keras. pahē ār esan kerar nēkā ge hū patā mal rahcā. bolwas gahi saṅggiyar kacch^hnak^hr'ā lagiyar k^hanē ga ropnas meṅjkā rahcas ka bolwas dillī kālos adin. pahē mānim dillī kālos ennē mal g^hok^hckā rahcas.

23 ẽ̇ candō xōxā oṅṭā atxā ropnas gahi nāmē tī bar'ī, ād dillī tī barckī rahcā.

“akkunum aḏḏon ondrā lagday, bolwā tambāyō bīrid hũ argī puttā hot'an.”

“ender nanoy antī aḏḏod menā hũ mal minī k^hanē.”

“idā nēk^hay atxā barckī ra'ī.”

“nēk^hay hike darā.”

“bac'a ge axnā holē mal bac'on pahē kā, ondā nīnim ērā.”

“rahbel tanik aḏḏon k^huṭ'a ci'ī tekēl.”

“ēnggā ga laggī bolwas gahi hike kikā.”

“ḏ^hibā kōnō taiyyas kā.”

“atxā b^hitrē ga endrad hũ mallā kikā.”

“ek^hon ci'ī tō.”

“idā id ga maldaw atxā laggā lagī bolwā taṅgiyō.”

“endrā ṭūrkā ra'ī darā, honnē ba'a lagday?”

“namhay bolwas malikas.”

“ās ga aulam erpā tī urk^has.”

“hā'ā, pahē ās p^hulō saṅggē dillī kerkā rahcas arā ās dillī nū noksān maṅjjas keras.”

antī ērā tō ropnas bolwas gahi atxan bac'cas darā asanum k^haṅḏikā mann gahi ḏāṛā bese k^hattras keras. ijgō bolwā taṅgiyod hũ ropnasin xēwcar darā cīxā hellrā.

ā atxā nū ṭūrkā rahcā—

dulārō babā,
eñghay moñjrā.

ēn akkun kořē ra'dan, d^harmes tī nimāge bintī nandan ka niman daw tī ērdas-xōjdas nek'an.

kšamā nankē ēn niñgdasin dillī ondrā barckā rahackan. ēn mal g^hok^hackā rahackan ka bolwas niman ka eñggan ambos darā cāil kālos. bolwas ge ender dukk^hē rahcā adin hũ g^hok^h'ā polkan. ender dukk^he rahcā adin hũ mal tiñggiyas. ēn ekāse kirron eñghay dēh hũ ēx ra'ī. nimhay maj^hhī eñggāge ađđā ra'ī holē eñggan mēxkē malā holē ga endrā ba'on. isan dillī nū hũ nē har hũ sañggē mal ci'ā lagnar. ekāse nanon esan kālon, kīrā amm onkā hũ mal laggī. niñgdasin eřpā ho'ā ge hũ eñghay hedde đ^hibā mal rahcā, ka niñgdas gahi muhin ērā oñggor. nē hũ isan saharā mal ci'nar. annem bōrā nū saj'ar darā āsin ōn gusan t^het^har gahi j^hūrad rahcā asanukum nuđđkan darā putbīrī ekā bīrī nē hũ mal ērā lagiyar ā bīrī uikā ra'dan, manā uñggī eřpā kālā oñggon holē oñ'ākem xocol nan ho'tē kālon.

ēn ī atxan eñghay xañjalxō tī tūrā lagdan, idin siyāhī amkē buj^hr'ā.

niñgdā mahlē
p^hulō.

ā atxā xēsō siyāhī tī tūrkā rahcā. aulā tī ropnas mañđī amxin ambiyas ciccas. ittrā bolwas gahi xallī ayañg tān tān kacch^hnak^hr'ā ka bařbař'r'ā lagiyā. gořtā paddā nū bolwas gahi muñjurnā gahi katt^hā arrā lagnā bese salgārā kerā. ennē laggā lagiyā ka gořtā paddā ullā ullam xandrā kerā. aulā nēk^hay guyā hũ cicc mal oddrā. ormar gahi xann tī xañjalxō curxā lagiyā ba'ā poldan ka ewndā ullā gūřī ī xañjalxō curxtē ra'ō.